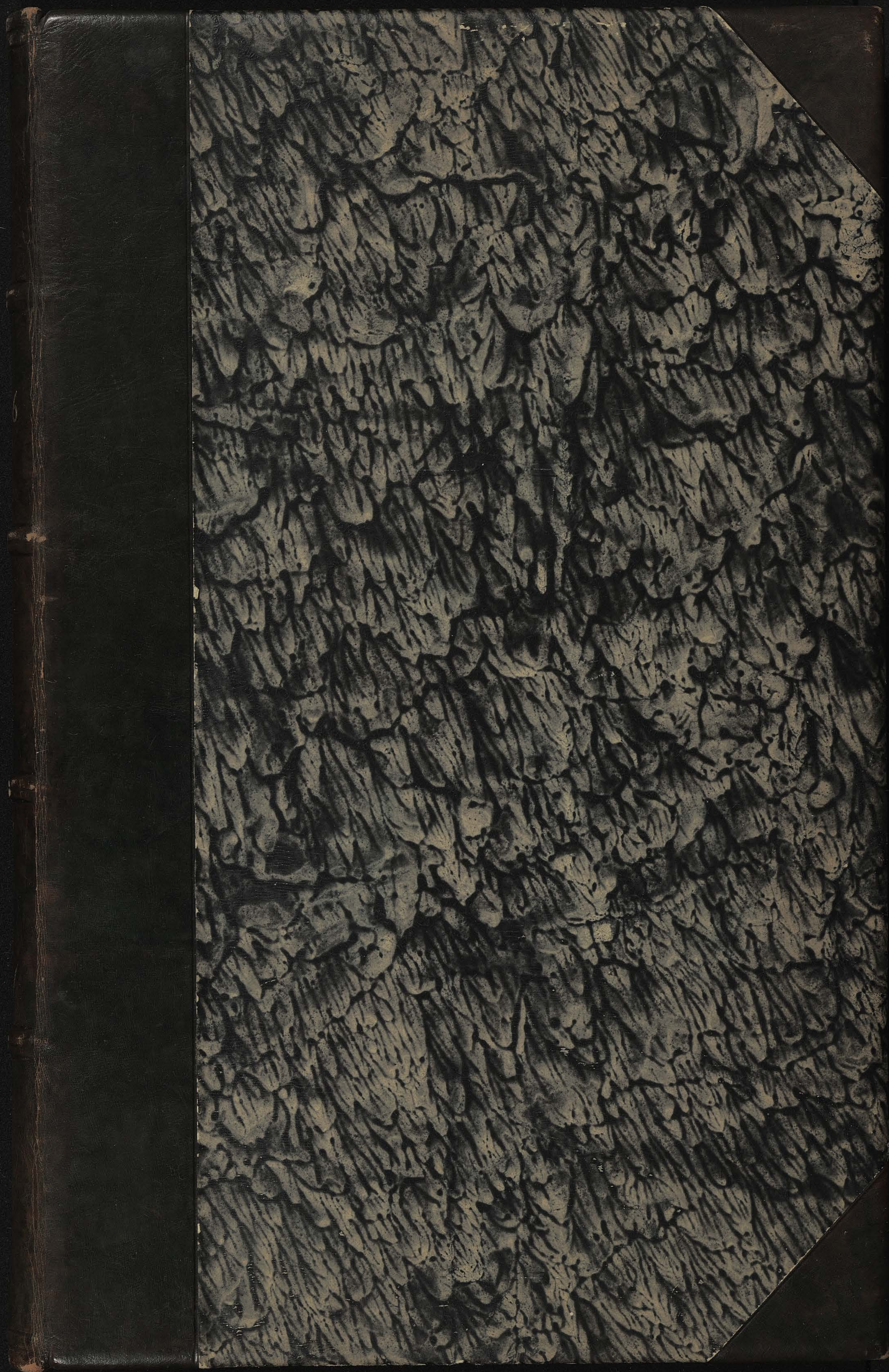

Oprawa Jana Wyżgi
1932

Assit principio virgo Maria meo. I. N. R. I. 1183

Explanaciones ac lecture operis nobilissimi inter libros logice

Aristotelis Nicomachi filii grecorum sapientissimi ac nobilissimi philosophi. Ad opus posteriorum analeticorum intitulatur. Ea breviter perstringam que circa initia omnium librorum omnes periti per- 1
stringenda esse optime censuerunt. Que vero sit utilitas operis, titulus, que intencio, quot cause. Deinde denique subiectum de quo et ipsius partiones. Finaliter explanacio textus est aggrediendum.

Circa ad primum utilitas huius scientie est ut habita notitia eorum que in hoc libro traguntur habeatur [illegible] cognitio [illegible] deveniat vel ut scientia [illegible] que sit per se ad habitum scientie cognoscitive [illegible] redigere. Circa quod sciendum quod [illegible] quibuslibet questionum in [illegible] primo ad inveniendum scientias que de [illegible] et circa ad duo primum ad inveniendum illas. Secundo est utilis [illegible] est instrumentum ad inveniendum [illegible] dato quod omnes [illegible] et circa ad iudicandum an scientie sint bene invente [illegible] habet [illegible] ad iudicandum [illegible] scientie essent invente [illegible] quibus alie scientie utuntur [illegible] de demonstracionibus [illegible] non possit aliquis [illegible] hac cognitione [illegible] habet scientiam de scientia [illegible] nobilitas [illegible] eius dignitas atque nobilitas [illegible] dignitate et nobilitate [illegible] hec scientia ultra alia [illegible] Et hoc patet [illegible] precellit omnes alios libros logice [illegible] demonstracio est perfectissima [illegible] et dignissima [illegible] Et quia notitia [illegible] que est scientia [illegible] logice [illegible] magis precedit demonstracio [illegible] utilitas. **Titulus est iste**

[illegible] liber posteriorum analeticorum Aristotelis id est resolutoriorum. Et [illegible] propter [illegible] hunc librum [illegible] libri priorum [illegible] Et analeticorum id est [illegible] resolutoriorum [illegible] hoc est resolucionum [illegible] resolucio [illegible] in principia [illegible] Et [illegible] resolucio est prior [illegible] libri scilicet priorum et posteriorum [illegible] in libro priorum [illegible] Analesis enim grece resolucio latine dicitur [illegible] analeticorum id est resolucionum [illegible] resolucio [illegible] Et ab ana [illegible] et lesis solucio [illegible] resolucio [illegible] sillogistice in principia [illegible] Et est [illegible] resolucio [illegible] modus et figura et in [illegible] sillogismi [illegible] resolucio [illegible] Alia est resolucio [illegible] in libro priorum [illegible] tradita in libro posteriorum [illegible] in principia [illegible] Et ideo [illegible] iste liber dicitur posteriorum [illegible] resolucio [illegible] resolucio est [illegible] in libro priorum [illegible] resolucionis que est in principia que de [illegible] determinatur in libro [illegible] liber intitulatur analeticorum ad [illegible] Et quia [illegible] est quod ideo presens liber [illegible] de inveccione et [illegible] de [illegible] librorum [illegible] et elencorum [illegible]

Sciendum [illegible]

[illegible] iudicativa et inventiva [illegible] iudicativa [illegible] Et talis scientia dicitur resolutoria [illegible] Et circa [illegible] Et circa [illegible] resolutoria [illegible] non solum aliqua [illegible] iudicativa [illegible] resolutoria [illegible] libri [illegible] logice [illegible]

Ex quo quod procedit ex generalibus et probabilibus [illegible] applicabilibus et quod modo procedit ex generalibus et probabilibus et extraneis [illegible] totum et elenchorum [illegible] libri [illegible] tangit [illegible] post [illegible]

Certa dicitur esse iudicativa [illegible] certitudine procedit [illegible] requiritur quod sit ex talibus [illegible] possit fieri iudicium de illis ut scientia libri priorum et posteriorum. Tertio sequitur quod scientia libri topicorum et elenchorum non dicitur iudicativa quia non procedit ex illis [illegible] possit fieri certum iudicium [illegible] certam cognitionem acquirat sed solum opinionem [illegible] ad oppositum. Sed inventiva dicitur non quia docet invenire quod [illegible] dicitur inventiva scientia sed quia non potest reducere certitudinem ad quam sed solam opinionem [illegible] willel- mus super libro posteriorum

Intencio aristotelis

est velle determinare de syllogismo demonstrativo [illegible] scientiam et ostendere quo modo in nobis generetur scientia [illegible] in posse. Causa efficiens est ipse aristoteles [illegible] secundum [illegible] solet enim esse [illegible] in [illegible] maximus in sententia. Causa finalis [illegible] et est [illegible] Causa materialis est [illegible] et est cognoscens [illegible] in alius [illegible] est instrumentum [illegible] ad quam [illegible] Causa formalis est [illegible] forma tractandi et est modus [illegible] in [illegible] forma [illegible] consistit in divisione libri quia dividitur in duos partiales libros ut habet

Intencio est velle ostendere quomodo [illegible] scientia in nobis possit acquiri per [illegible] demonstrationis [illegible] et [illegible] procedens

Subiectum huius libri

est syllogismus demonstrativus [illegible] et demonstratio non [illegible] passio est generativa scientie. Et [illegible] [illegible] est generativa scientie sed syllogismus demonstrativus [illegible] passio [illegible] esse generativa scientie [illegible] demonstrativus [illegible] [illegible] in nobis generatur scientia et doctrina [illegible] in nobis [illegible] ex preexistenti cognitione [illegible] in [illegible] tangit [illegible] in [illegible] aristoteles in [illegible]

Nota

[illegible] notitia intellectiva [illegible] et propter quod [illegible] preexistenti cognitione [illegible] ex preexistenti [illegible] notitia [illegible] notitia [illegible] intellectiva [illegible] sensu. Et fantasma [illegible] notitia [illegible] intellectiva [illegible] Et hec [illegible] notitia [illegible] cognoscitur [illegible] intellectiva [illegible] ex [illegible] notitias ut illa [illegible] ex [illegible] notitias ut illa [illegible] notitia sensus [illegible] notitia intellectiva fit ex [illegible] cognitione [illegible] notitia intellectiva [illegible] Alterum [illegible] notitias [illegible] Complexa [illegible] notitia [illegible] fantasma [illegible] Et [illegible] notitia [illegible] intelligentes fantasmata speculari [illegible]

Ex [illegible] probabilibus [illegible] philosophia [illegible] applicatur

Dicere quod

Ad quod [illegible] aristoteles [illegible] de syllogismo [illegible] in hoc libro intendit aristoteles [illegible] doctrina [illegible] demonstratio esse Et [illegible] scientie ideo habent [illegible] demonstrationi Ad extirpandum [illegible] aliquas falsitates [illegible] destructivas scientie [illegible] in [illegible] opere ostendere modum quo [illegible] in nobis scientie et scientia generatur Et [illegible] tangit [illegible] doctrina [illegible] ex preexistenti fit cognitione [illegible] de novo [illegible] demonstrationem [illegible] intellectiva [illegible] scientie sed [illegible] Et achademicos [illegible] possibile scientie de novo [illegible] oblivionem [illegible] scientiam in nobis fieri ex [illegible] scientie non est [illegible] doctrinam aut disciplinam [illegible] in nobis [illegible] preexistenti cognitione est [illegible] argumentum [illegible] argumentum [illegible] preexistenti cognitione demonstratio [illegible] fieri ex preexistenti cognitione [illegible] demonstratio [illegible] preexistenti ad illud de quo [illegible] argumentum [illegible] acquiri [illegible] et potissime per syllogismum [illegible] preexistenti cognitione [illegible] acquiri [illegible] preexistenti demonstratio

Doctrina et disciplina possunt dupliciter [illegible] uno modo [illegible] ut ad [illegible] ad disciplinam [illegible] ad [illegible]
[illegible] doctrina [illegible] et [illegible] ad disciplinam ut in [illegible]
disciplina [illegible] in [illegible] doctrina [illegible] doctrina [illegible]
de [illegible] acquisita ut [illegible] ad alios [illegible]
alios [illegible] et ad hoc [illegible] et [illegible]
[illegible] doctrina [illegible] textus Ex preexistenti cognitione
[illegible] 2
[illegible] potest [illegible] est [illegible] illa fit [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] et illa fit [illegible]
[illegible]

De s[illegible]

[illegible] p[ro]p[ter] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] p[ro]bat [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] ra[ti]o[n]e[m] no[n]
[illegible] l[ibe]r[um] [illegible] dicit [illegible] marcellus [illegible] possit [illegible] q[uod] no[n] est [illegible] [illegible]
Aly dixerunt q[uod] [illegible] alia [illegible] vno marcello fac[it] faber alios [illegible] marcello[s] [illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible] marcellos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] no[n] suffic[it] [illegible] q[uod] [illegible] dare aliquem marcellu[m] [illegible]
marcellu[m] efficeat fabe[r] [illegible] efficat [illegible] al[iu]d [illegible] [illegible] lex de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Et ita [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] no[n] possu[n]t [illegible] [illegible] agit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e no[n] e[st]
[illegible] p[er] de ra[ti]o[n]e [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] no[n] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] [illegible]
libro no[n] [illegible] [illegible] tradit [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] libr[illegible] [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de ra[ti]o[n]e [illegible] [illegible] [illegible] no[n] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iste e[st] liber [illegible] [illegible]

Omnis doctrina et omnis disciplina intellectiva ex preexistenti fit cognitione

Nova translatio

Omnis doctrina omnisque disciplina intellectiva ex antecedenti cognitione fieri solet

Iste est liber posteriorum aristotelis in quo determinat de syllogismo demonstrativo. Postquam in libro priorum determinavit de syllogismo simpliciter et in libro topicorum determinat de syllogismo probabili et in libro elencorum de syllogismo sophistico [illegible] in duos libros partiales in quorum primo determinat de [illegible] demonstratione [illegible] et quibus fit demonstratio [illegible] in 2° vero determinat de [illegible] demonstrationis. Primus liber in prohemium et tractatum dividitur [illegible] tractatus incipit ibi [illegible] prohemium [illegible] aristoteles format et probat [illegible] opinionem [illegible] a tradita [illegible] [illegible]

[illegible] veritati repugnantes

Manifestum est autem hoc speculantibus in omnes mathematice enim scientie per hunc modum fiunt et aliarum unaqueque artium.

Nova id est omnes quo fiunt pacto considerabimus manifestum perfecto fiet. Mathematice namque scientie illo quippe modo et quecumque ceterarum artium

[illegible] aristoteles probat [illegible] aliquid [illegible] et aliud concludit sed omnis doctrina et omnis disciplina procedit arguendo a noto ad ignotum [illegible] [illegible] argumentatio et omnis [illegible] [illegible] aristoteles [illegible] mathematice [illegible] geometria et arithmetica [illegible] geometria [illegible] arithmetica [illegible] est par et impar [illegible] et artibus [illegible]

Similiter autem et circa orationes que fiunt per syllogismos et per inductionem utreque enim per prius nota faciunt doctrinam.

[illegible]

quidem accipientes doctrinam tibi a nobis
Ille vero demonstrantes vel per id quod manifestum est singulare NOTA

Sane autem quod rationes cum per ratiocinationes
aut inductionem producitur idem servari
modus videtur in utrisque namque per antecedentem
doctrina minime fit quippe cum in altera
tibi a cognoscentibus suppositis accipiatur
in altera per singulare unum nobis ostenditur

[illegible]

Dicit autem et rethorice persuadent
aut enim per exempla quod est inductio
Aut enim per enthimemata quod est vel silogismus

NOTA Omnis perfecto modo et oratione rationes suadent Aut enim exemplo
quod est inductio aut enthimematibus quod quidem
est ratiocinativa facultas ipsi solet oratoria suadere

[illegible]

Duplicatur autem necessarium est precognoscere
Alia namque quia sunt precognoscere necesse
est alia vero quid est quod dicitur intelligere
oportet Quedam autem utraque ut quod
de omni aut affirmare aut negare verum est
quia est Triangulum autem quod hoc quid
significat Sed unitatem et quid sit et
et quia est Non enim similiter horum unumquodque manifestum est nobis NOTA

dupliciter autem praecognoscere quaedam enim esse, quaedam quid dicitur significent. Necesse utroque modo antea percipiamus oportet, velut de quovis quod affirmationem aut negationem dici verum esse; triangulum autem hoc significare; unitatem utroque modo et quid significet et eam esse. Non enim unquam istorum solo modo ...

e contrario ... declarant quod omnis doctrina et omnis disciplina intellectiva fit ex praeexistenti cognitione. Consequenter declarat quae sint praecognita ponendo hanc conclusionem quae est 2a huius plage. Ante omnem demonstrationem necesse est praecognoscere quid est et quia est, scilicet quod ad omnem demonstrationem tria necessario concurrunt scilicet dignitas passio et subiectum. De dignitate praecognoscitur quia est scilicet de quolibet dicitur esse vel non esse. De passione vero de triangulo praecognoscitur quid est. De subiecto ut puta de unitate praecognoscitur quid est et quia est. Consequenter correlarie quod duo sunt praecognita scilicet quid est et quia est, et tria praecognita ut subiectum passio et dignitas.

Est autem cognoscere alia quidem prius cognoscentem, quorundam autem simul est accipere notitiam, ut quaecumque contingunt esse sub universalibus quorum habet cognitionem. Quia enim omnis triangulus habet tres angulos duobus rectis aequales praesciunt. Quod vero hoc est in semicirculo triangulus simul inducere cognovit. Quorundam enim hoc modo disciplina est, et non per medium ultimum cognoscitur, ut quaecumque iam singularia contingit esse et non de subiecto aliquo. Nona

Confit autem ut cognoscamus quaedam praecognoscentes, quorundam eadem sunt accipientes cognitionem, velut quaecumque sub universali quorum habet cognitionem. Nam omnem triangulum tres angulos duobus rectis aequales antea sciunt; at id quod est in semicirculo tantum esse simul inducentes agnovit. Hoc in pacto nonnullas disciplinas etiam et non per medium extremum

cognoscimus quecumque in singularia sunt et

de nullo predicantur et subiecto declarant de

[illegible] sunt et passiones ex quibus constat [illegible]

in scita quantitate determinando de [illegible]

[illegible] consequenter agit de [illegible]

[illegible] ponendo [illegible]

et intra ponendo hac [illegible]

plagi Non in qualibet demonstracione [illegible]

[illegible] Aliqua est demonstracio maior

[illegible] nota [illegible] et minor [illegible] nota [illegible]

[illegible] duobus [illegible]

triangulus [illegible] tres angulos equales duobus rectis

hec que est in semicirculo [illegible]

[illegible] est triangulus ergo hec que est in semicirculo

habet tres angulos equales [illegible]

[illegible] data [illegible] demonstratio

[illegible] nota [illegible]

[illegible] semicirculi [illegible]

in [illegible] ergo [illegible]

[illegible] ergo [illegible]

extremitates [illegible] medium [illegible] posset [illegible]

[illegible] nota [illegible] sed

statim inducens cognoscit [illegible]

singularitatem [illegible] singularis [illegible]

[illegible] instanti cognoscit [illegible]

[illegible] cognito [illegible] non [illegible]

Antequam autem sit inducere aut accipe

sillogismum quodam modo fortasse dicendum est

scire alio autem modo non quod enim nesciunt

si est simpliciter hoc quod ostenditur [illegible] quod ad

duobus rectis habet hoc nesciunt simpliciter sed

manifestum est quod sic sciunt simpliciter autem

non sciunt Si vero non sciunt Menonis ambi

guitas contingit Aut enim nil disceret aut

que novit Non Autem vero quod sit ind

uctio vel raciocinacio scita primum fortasse

dicendum est scire partim nescire quod n

non sciunt si sit simpliciter id quod sit duobus

rectis equales hec simpliciter At patet hoc pacto

quod sciunt quia universaliter sciunt simpliciter vero nescire

quod nisi ita sit eveniet ea [illegible] que est in Men

none dubitacio Aut enim nil [illegible]

aut ea que sunt [illegible]

[illegible]

[illegible] ponendo hec [illegible]

plagi Ante [illegible] inductionem vel demonstracionem [illegible]

est aliquo scita et aliquo non scita [illegible]

Aristoteles [illegible]

[illegible]

que questio [illegible] demonstracio

[illegible]

Aristoteles [illegible]

est scita et quod et non est scita simpliciter aliquo modo est scitum et aliquo modo non est scitum secundum actum cognitionem inductionem vel demonstrationem est scita et quod et non simpliciter ergo [illegible] secundum ante probatum nam dato opposito antecedentis sequitur ambiguitatis [illegible] scilicet primi libri [illegible] non [illegible] quia non contingit aliquid scire de novo secundum [illegible] aut quod non contingit aliquid scire de novo [illegible] et quod sequitur argumentum [illegible] inductionem vel demonstrationem [illegible] et quod aut scitur vel aliquo modo [illegible] vel demonstrationem illa non [illegible] de novo [illegible] de [illegible] inducendis [illegible] non contingit illam scire [illegible] aliquam aliam [illegible] [illegible] quod non contingit aliquid scire [illegible] ergo [illegible]. Contra inductionem vel demonstrationem [illegible] ergo non contingit ea scire [illegible] aliquo [illegible] ergo [illegible] ad illam [illegible] et actus [illegible]
scilicet [illegible] [illegible] argumentando

Non enim sic quod argumentantur solvere
dicendum est hunc quod scivisti omnem dualitatem quoniam par est aut non. Dicte aut attribuerunt quandam dualitatem quam non opinatus est esse. **Nona**

Non enim ita dicendum est ut quidam solvere conantur scire ne omnem dualitatem esse parem. Aiunt enim vero interrogato offerunt ei dualitatem quandam quam nescivit non putabat esse quare nec parem esse.

[illegible] ponit [illegible] quod [illegible] arguebat [illegible] de novo [illegible] argumentum cum sit [illegible] scientia [illegible] scimus aliqua dualitas est par ergo eam [illegible] scimus [illegible] omnem dualitatem scimus esse parem sed [illegible] in manu mea est dualitas ergo scimus eam esse parem. Et [illegible] dubitatur an [illegible] in manu mea sit par vel impar sed [illegible] manu mea [illegible] ea esse parem [illegible] scimus [illegible] omnis [illegible] sed [illegible] omnem dualitatem esse parem [illegible] in manu mea
scilicet quod dubitationem [illegible] [illegible] omnem dualitatem

Solvunt enim dicentes non oportet omnem dualitatem parem esse sed quam sciunt quod dualitas sit. Et enim sciunt vere demonstrationem habent et quam acceperunt. Acceperunt autem non de omni cuius utique sciunt quod omnis triangulus aut numerus sed simpliciter de omni triangulo aut numero. **Nona**

Solvunt igitur omnem se scire dicentes de

[illegible marginal glosses]

12

paritatem dualitatem scilicet eam quam sciunt esse
dualitatem et tamen sciunt quem quidem ad eum habent
demonstrationem ac acceperint. Acceperunt autem
non omnis eius quod sciunt esse trianguli aut numeri

sed simpliciter de omni numero atque triangulo demonstrat. Aristoteles ostendit quo aliqui solvebant rationem Platonis dicentes enim quidem negando illam maiorem sciens omnem dualitatem esse parem. Secundo autem ponit concedentes quod tamen sciens omnem dualitatem esse parem quam scis esse dualitatem. Contra quos arguit Aristoteles etc. Primo ex parte conclusionis et hoc sic [illegible] conclusio scitur qualiter per demonstrationem acquiritur sed per demonstrationem acquiritur conclusio simpliciter et non cum [illegible] quod ergo conclusio simpliciter scitur et non cum [illegible] quod et per consequens illa conclusio omnis dualitas est par simpliciter scitur sic simpliciter demonstratur. [illegible] hoc probatur inductive [illegible] per demonstrationem geometricam simpliciter demonstratur ista omnis triangulus habet tres angulos aequales duobus rectis et non de aliquo [illegible] de aliquo non scitur [illegible] per demonstrationem arithmeticam demonstratur quod omnis numerus est par vel impar et non de aliquo numero tamen sed de quolibet simpliciter ergo per idem cum demonstratur paritas de dualitate non demonstratur tamen de aliqua dualitate sed de qualibet indifferenter
scilicet aliqua sciens — scilicet indemonstrata — [illegible] exceptione

Neque enim huiusmodi propositio accipitur quemquam et
quem tu nosti numerum aut quam rectam line-
am sed de omni simpliciter. **Nota**
Nulla enim huiusmodi propositio sumitur quae tu
scis numerum aut quam scis rectam lineam
figuram sed absolute de quolibet

Secundo arguit philosophus ex parte praemissarum sic [illegible] propositio per quam conclusio demonstratur sed praemissae demonstrantur simpliciter et de omni et non de aliquo tamen [illegible] ergo [illegible] et hoc declaratur [illegible] demonstratur de numero non accipitur [illegible] quem nosti scilicet omnis numerus simpliciter et cum demonstratur aliquid de linea recta [illegible] non accipitur tamen [illegible] linea quam nosti esse rectam sed omnis linea simpliciter [illegible] demonstratur paritas de dualitate non accipitur [illegible] tamen dualitas quam nosti esse dualitatem sed omnis dualitas simpliciter

Sed ut opinor nihil prohibet quin est
quod addiscit sic scire est et sic ignorare.
Inconveniens enim non est ut
sciat quod addiscit quodammodo sed si hoc modo
ut inquantum addiscit et sicut. **Nota**
Sed nihil ut arbitror obstat ut id
quod discit sed si hoc pacto velut ea ratione

Quod addiscens sciat id quod addiscit [illegible]

13

[illegible]

Aristoteles hic ponit unam [illegible]

qua differt eodem modo [illegible] elenchorum et concedit plures [illegible] in aliquo [illegible] hic dualitatem esse partem [illegible] illo quod illa dualitas sit abscondita. Dicit [illegible] non convenienter aliquem discere id quod scit [illegible] non simpliciter scit sed solum secundum quid et in parte [illegible] non cognoscens [illegible] scit et addiscit est [illegible] parte aliquam [illegible] quam prius addiscit [illegible] Et hic est [illegible] fundamentum [illegible] propositionem intentam [illegible] demonstrat [illegible] vel inductionis aliquid est scita et aliquid ignorata. Ideo scit de hoc servo fugitivo non convenit quod ille [illegible] cognoscit [illegible] cognoscit [illegible] parte [illegible] habere aliquid cognoscere [illegible]

Scire autem opinamur unumquodque simpliciter sed non sophistico modo quod est secundum accidens cum causam rei arbitramur cognoscere propter quam res est et quoniam illius est causa et non contingere hoc aliter se habere. No

Scire autem unumquodque putamus simpliciter sed non ut sophiste per accidens arbitramur cum causam ob quam res est illius causam esse et fieri non posse ut res aliter se habeat cognoscere arbitramur.

Completo prologo in quo Aristoteles applicavit intellectum agentem intellectui possibili ad [illegible] Consequenter prosequitur de intento dicens [illegible] et [illegible] libro [illegible] per demonstrationem acquiritur [illegible] ad quam intellectus [illegible] naturaliter inclinatur. Et dividitur totalis liber in duas partes quarum prima docet ex quibus et ex qualibus fit demonstratio formaliter. Secunda docet ex quibus est virtualiter demonstratio. Secunda ostendit [illegible] demonstrandi [illegible] ubi [illegible] sunt aequales immo [illegible] primus liber dividitur in quatuor tractatus [illegible] primus manifestat ex quibus est formaliter demonstratio. Secundus ex quibus est virtualiter demonstratio [illegible] autem primus Tertius in qua figura est demonstratio [illegible] figurarum autem [illegible] quartus quid est demonstratio [illegible] et [illegible] sunt [illegible] sufficientes demonstrationes [illegible] veritate [illegible] et causis [illegible] sunt. Duo primi tractatus pertinent ad primam distinctionem in qua fit mentio de [illegible] dictis demonstrationum formaliter et virtualiter. Duo autem sequentes pertinent ad aliam distinctionem in qua [illegible] demonstrationem esse [illegible] syllogismum et [illegible] finem. Primus tractatus dividitur in quatuor [illegible] in quorum primo [illegible] quid est demonstratio [illegible] ex quibus fit demonstratio [illegible] tertio ex qualibus fit demonstratio [illegible] autem [illegible] quarto ex qualibus non fit demonstratio [illegible] demonstrata est [illegible] capitulum dividitur

[illegible]

Explanatio [illegible]

[illegible]

Manifestum igitur est quoniam huiusmodi aliquid scire sit, et namque et non scientes et scientes, hi quidem opinantur ipsi se sic habere, scientes autem et habent causam.

Non patet igitur quoniam scire tale quid esse, nam et hii qui nesciunt et hi qui sciunt ita sese habere putant, quorum ipsi scientes et ita sese etiam habent.

[illegible]

Quare cuius simpliciter est scientia, hoc impossibile est se aliter habere. Non

Quare cuius simpliciter est scientia, id ut aliter se habeat fieri omnino non potest.

[illegible]

Si quidem igitur et alius sciendi modus, posterius dicemus; non autem et alius sciendi sit modus posterius

explicabimus [illegible]

[illegible]

Dicimus autem scire per demonstrationem intelligere

Nota At diceremus per demonstracionem et scire. Ista est 2a diffinicio ipsius scire que datur per causam effectivam scilicet per demonstracionem. Sic dicitur Quare est intelligere per demonstracionem per quam quidem diffinicionem ponitur intelligere tres genera et demonstracio tres dicit causam effectivam demonstracionis quam scire aggeneratur per demonstracionem sicut diffinicio est formalis dicens utrumque et alia est materialis dicens quod est Et prius illa est demonstrabilis per priorem hic modo sine intelligere per demonstracionem est cognoscere rem per causam et quia illius est causa et quod non contingit sic aliter se habere est intelligere per demonstracionem etc.

Demonstracionem autem dico silogismum appodicticum id est facientem scire. Dico autem appodicticum in quem in habendo ipsum scimus. No. At dicas demonstracionem aut dico racionem eam que sciam efficiat. Eam vero sciam efficere dico quia scimus eam ipsam habendo.

Ista est 2a pars huius in qua aristoteles manifestat ex dicta diffinicione demonstracionis quedam [illegible] est ista demonstracio est silogismus appodicticus id est faciens scire et silogismus faciens scire est in habendo ipsum scimus [illegible]

Si igitur est scire ut posuimus necesse est et demonstrativam sciam ex veris esse et primis et inmediatis et notioribus et prioribus causisque conclusionis.

Unde diffinicio demonstracionis est ista demonstracio est ex primis veris inmediatis prioribus notioribus causisque conclusionis. Nota

Nota Si igitur ipsum scire tale est quale posuimus necesse est et demonstrativam scienciam ex veris et primis mediorum vacantibus et ex notioribus et prioribus ipsa conclusione causisque eius. Hanc diffinicionem aristoteles [illegible] per diffinicionem datam de scire [illegible] scire est rem per causam cognoscere et quia illius est causa et cetera et scire est per demonstracionem intelligere ergo demonstracio est ex primis veris inmediatis et [illegible] ex dicto opposito consequentes sequitur [illegible] oppositum [illegible] aut scilicet quod scire non est per demonstracionem intelligere aut quod scire non est rem per causam cognoscere

Sic enim erunt principia propria eius quod demonstratur. Nota Sic enim erunt et ipsa principia propria eius quod demonstratur.

[illegible] diffinicionem [illegible] precedere [illegible]

Marginalia (left): como quod datur est scire; [illegible] demonstracio [illegible] est [illegible] ad [illegible] 2a materialis [illegible] demonstracio [illegible] alia [illegible] demonstrando

Marginalia (right, red): demonstracio [illegible] [illegible] diffinicio scire; Nota

Marginalia (right of text): precedere [illegible] ad [illegible] graphi et topica

primo eciam quod demonstratur [illegible] est quod primis veris immediatis [illegible] causis [illegible] demonstracio est syllogismus procedens ex istis principiis [illegible] quod demonstratur [illegible] alia demonstracio non [illegible] ad oppositum [illegible] [illegible]

[illegible] alia quod posterius [illegible] hic [illegible] forte aliquis [illegible] et [illegible] non addit quod istius respondet [illegible] illa quod [illegible] est demonstracio erit [illegible] et ideo quod istius sufficienter intelligit [illegible] [illegible]

Syllogismus quidem erit et sine hiis demonstracio autem non erit. Non enim faciet sciam. Non. hanc raciocinacio quidem sine hiis erit demonstracio vero non erit. Scienciam enim non faciet.

Deinde probat causam diffinicionis [illegible] syllogismus faciens scire est ex primis veris immediatis [illegible] demonstracio est syllogismus faciens scire [illegible] [illegible] diffinicionis demonstracionis data superius [illegible] inter demonstracionem et syllogismum [illegible] ut sic faciat scire non autem syllogismus [illegible] vel [illegible] scire [illegible] aliquis talis [illegible] falsis [illegible]

Verum quidem igitur oportet esse quod demonstratur quoniam quod non est non est scire ut quod diametros sit simetros. Non. vera igitur esse oportet quia sciri nequit ut id quod non est sciatur velut diametrum commensurabilem esse.

Istud est capitulum 2m huius [illegible] manifestat [illegible] differencie demonstracionis et dividitur in quatuor partes [illegible] est in 2a [illegible] demonstracionis [illegible] demonstracionis in 3a [illegible] [illegible] demonstracionis [illegible] [illegible] [illegible] tres [illegible] demonstracio est ex veris [illegible] quod demonstratur [illegible] demonstracio est ex veris [illegible] aliqua demonstracio [illegible] ex falsis et [illegible] demonstracio [illegible] [illegible] quod demonstratur [illegible] [illegible] demonstratur [illegible] [illegible] ut quod diametros sit simetros [illegible] quod diametros sit commensurabilis coste

Ex primis autem indemonstrabilibus est quoniam non sciet non habens demonstracionem ipsorum. Scire enim est quorum demonstracio est non

non ens non scitur

[illegible]

8

[illegible]

secundum accidens habere demonstrationem. Ex primis autem et indemonstrabilibus esse quia non sciet non habens demonstrationem ipsorum; scire enim non per accidens ea quorum est demonstratio nichil aliud est quam habere demonstrationem.

[illegible]

Causas quidem notiores oportet esse et priores: causas quidem quoniam tunc scimus cum causam cognoscimus, et priores si quidem cause sunt, et notiores non solum altero modo intelligendo sed in sciendo quia sunt. Non. Cause ergo sunt oportet et notiora ac priora cause quidem quia tunc scimus cum cognoscimus causam. Priora si quidem et causa est et ante cognita non illo modo solum quod significent sed altero etiam modo.

[illegible]

Priora autem et notiora dupliciter sunt. Non enim idem est prius natura et quoad nos prius, neque notius et nobis notius. Dico autem ad nos priora et notiora que propinquiora sunt sensui, simpliciter autem priora et notiora que longius sunt. Sunt autem longissima quidem universalia maxime, proxima

[illegible]

[illegible]

aut singularia. opponuntur hec invicem

Nota duplex [illegible] sunt priora notiora

Non enim idem est prius nature et nobis [illegible] priora

notiora et nobis et notiora. Aliter ea que ad

nos priora notiora dico que propinquiora

sensui sunt. ea vero simpliciter priora notiora que a

sensu longius distant. Sunt autem remotissima quidem

ea que sunt universalia maxime propinquissima vero

singularia ipsa. Aliter hec invicem se opponunt

[illegible]

Ex primis autem est quod est ex propriis principiis

est idem enim dico primum et principium primum.

Principium autem est ex primis autem esse [illegible] est quod ex propriis

principiis est. Idem enim primum atque principium dico

[illegible]

[illegible] immediata

Est autem principium demonstrationis propositio immediata.

Immediata autem est qua non est altera

prior. Propositio est autem demonstrationis principium

propositio medio vacans. ea vero medio vacat

qua nulla est alia prior

[illegible]

[illegible]

Propositio autem est enunciationis altera pars unum de uno. Dialectica autem similiter est accipiens quamlibet. Demonstrativa autem determinate alteram quia verum est. Nota. Propositio alia enunciationis est pars unum de uno complectens. Differt dialectica quod que utramque accipit, demonstrativa vero que definite alteram quod est verum.

[illegible]

Enunciacio autem quamlibet contradictionis partem. Nota. Enunciacio est contradictionis utraque pars.

[illegible]

Contradictio autem est oppositio cuius secundum se non est dare medium. Nota. Contradictio est oppositio cuius nullum per se medium est.

[illegible]

temporis

Pars autem contradictionis que quidem aliquid de aliquo est affirmatio, que vero est aliquid ab aliquo negatio. Nota. Contradictionis partium ea quidem que quamlibet contrariam adiungit affirmatio

[illegible]

dicitur. Enuntiationis vero quaecumque a quopiam sermone negatio nuncupatur.

est affirmatio et negatio ... Affirmatio est oratio ... aliquid de aliquo ut homo est animal. Negatio vero est ... aliquid ab aliquo ut homo non est lapis [illegible]

posicio quid

Immediati autem principii syllogistici positionem quidem dico quam non est demonstrare nec necesse est habere ad docendum aliquem. Non principiorum autem vacantium medio id quidem quod fieri nequit ut demonstretur, quodque non necesse est eum habere qui discendo quodvis est preceptus dignitas appellatur. [illegible]

dignitas

Quam vero necesse est habere ad docendum quemlibet dignitatem ut maxime ... dico. Sunt enim quaedam huiusmodi; hoc enim maxime in huiusmodi consuevimus dicere nomen. Non ... Quodque necesse est eum habere qui discendo quodvis est preceptum dignitas appellatur. Et in hac quod per se quod ex sese affert fidem quod discit ad unamquamque scientiam perdiscendam atque ideo huic potissimum nomen tribuere consuevimus. [illegible]

suppositio

Positionis autem pars quidem est qualibet.

[illegible]

enunciacionis partem accipiens ut cum dico
esse aliquid aut non esse suppositio est No
~~[illegible]~~ ea quidem posicionum que utramque
enunciacionis accipit partem esse vel affirmative
aut negative esse suppositio dicitur |

Tercia species posicionis ... denotacione est suppositio quam Aristoteles sic distribuit suppositio est pars posicionis significans esse vel non esse. Non sumitur hic pars pro parte integrali sed pro parte subiectiva ad denotandum suppositionem esse speciem posicionis superaddentem ei affirmacionem et negacionem verbalem. Unde sicut ... denotacionis dividitur in posicionem et dignitatem ita posicio in suppositionem et diffinicionem. Posicio ergo non includit affirmacionem vel negacionem verbalem, suppositio superaddit. Quoniam ergo est suppositio oracio indemonstrabilis quam non est necesse quemlibet docendum habere ut omne totum est maius sua parte. [illegible]

Que vero sine hoc diffinicio est diffinicio
enim quidem posicio est No Ea vero que
est sine hoc posito diffinicio est diffinicio
namque posicio quidem est

Quarta species posicionis ... diffinicio quam Aristoteles sic distribuit dicens est illa posicio non significans esse vel non esse ... Nam posicio est oracio indemonstrabilis quam non est necesse quemlibet docendum habere ... illa ergo diffinicio est quedam posicio ... non dicitur ... diffinicio ... componitur ex multis terminis ... non est ... ideo non significat esse vel non esse. [illegible]

Ponit enim arismetricus unitatem hoc
indivisibile esse secundum quantitatem No
ponit .i. arismetricus unitatem quale
indivisibilem esse

Aristoteles probat specialiter quod diffinicio sit posicio ... diffinicio est ... quam ponit arismetricus ... diffinicionem unitatis ... quod est quid indivisibile secundum quantitatem ... diffinicio non potest esse vel non esse ... diffinicio unitatis et unitatem esse [illegible]

Suppositio autem non idem enim est quod est unitas
et esse unitatem non idem est No Sed suppositio
posicio dicitur sane non est namque quod
est unitas et unitatem esse non eadem

Ponit differenciam inter suppositionem et diffinicionem et ostendit ... suppositio est diffinicio ... copula verbali et ... copula verbali illa ... sed diffinicio et suppositio ... non potest esse ... nullam vero verbalem includat

[illegible marginal glosses]

duffe

Quoniam autem oportet credere et scire rem huiusmodi
in habendo sillogismum quem vocamus de-
monstracionem, est autem hic esse quoniam est scire ea
ex quibus est sillogismus, necesse est non solum
precognoscere prima aut omnia aut quedam sed
et magis. Semper enim propter quod est unumquodque
id magis est, ut propter quod amamus amicum illud
magis est. Quare si quidem scimus per prima et
credimus, illa scimus et credimus magis
quoniam per illa et posteriora. **No.** Cum autem
credere scientem rem oporteat per eam racio-
cinacionem habendo que demonstracio
vocatur, hec vero sit quia sunt ea ex quibus
existunt raciocinaciones, necesse est non solum
antea prima ipsa vel omnia vel aliqua cogno-
stant, sed eciam magis noscantur. Semp-
er enim id est tale magis ob quod unumquodque est
tale, veluti magis id est dilectum amicum
ob quod amicum diligimus. Quare si ob prima
scimus ac credimus et ea sane scimus ac cre-
dimus magis quam ob illa et ipsa scimus posteriora.

[illegible]

Non potest autem credere magis quam scit. Sed
non contingit neque scientem neque melius
dispositum quam si contingit scientem. Accidet
autem hoc nisi aliquis precognoscit eorum que de-
monstracione creduntur. Magis autem necesse est
credere principiis aut omnibus aut quibusdam
quam conclusioni. **No.** Consequenter autem non potest ut ea magis

[illegible]

[illegible] preexistit et ea que non melius disposita est quam si sciret, quam ea que cognoscit credat atque asserat. At eveniet id profecto si non prius cognoverit principia demonstrationum quam ea que per demonstrationem creduntur. Magis enim principiis aut omnibus aut quibusdam credere quam conclusioni necesse est.

Conclusio [illegible] simpliciter est magis credere conclusioni quam principiis [illegible] magis credidit conclusioni quam principiis ille [illegible] magis dispositus quam sciens. Non autem sciens [illegible] et prius magis [illegible] magis dispositus quam sciens quia [illegible] ille magis principiis adheret quam conclusioni [illegible]

i. [illegible] scilicet conclusioni

Magis autem debentem habere scientiam per demonstrationem non solum oportet principia magis cognoscere et magis ipsis credere quam ei quod demonstratur, sed neque aliud ipsi credibilius esse neque notius oppositis principiis ex quibus erit syllogismus contrarie deceptionis, siquidem oportet scientem simpliciter non credere esse. Non

Atque ei qui per demonstrationem scientiam est habiturus non solum ipsa principia magis nota magisque credita sint quam id quod ex ipsis ostenditur, sed etiam nihil probabilius aut notius quam principiis opposita ex quibus erit ratiocinatio falsa vereque contraria credibilius sit aut notius principiis ipsis. Oportet quippe eum qui simpliciter est sciens assentiri inconcussum ab ea persuasione ulla dimoveri oporteat.

Conclusio [illegible] per demonstrationem [illegible] credere [illegible] esse [illegible] principiis [illegible] et [illegible] oppositis [illegible] credere [illegible] non posse [illegible] principiis neque oppositis [illegible] assentire [illegible] et [illegible] esse [illegible] principiis et [illegible] oppositis [illegible] principiis et [illegible] oppositis [illegible] aut [illegible]

scilicet principio [illegible]

Quibuscumque ergo propter id quod est per se non videntur scita esse, quibus autem omn[illegible]

Sillogismus falsigraphus [illegible] aut [illegible] qui fit ex aliquibus [illegible] magis [illegible] Sillogismus [illegible] aut [illegible] [illegible]

Unde sillogismus [illegible] sillogismus [illegible] principiis [illegible] falsigraphus [illegible] principiis aliquis [illegible] applicatur

Nota

[illegible] ad dispositionem non est [illegible] simpliciter [illegible] credere principiis

[illegible]

[illegible]

[illegible] principia demonstrationis [illegible] magis [illegible] conclusioni [illegible]

Error prima de alio scientia

[illegible marginal gloss]

ita quod omnium scientia demonstrationes — aliorum scilicet etiam

[Omnium] demonstrationes esse. Quorum neutrum

neque verum neque necessarium est. Supponentes

quidem enim non esse omnino scire. hi ad

infinitum volunt reduci tamquam non sint utique

scientes posteriora propter priora quorum non esse

prima recte dicentes. impossibile enim infinita

transire. No. Et at quibus non videtur

esse scientia propterea quod per prima stantur omnes

sint eis quibus esse quidem videtur demonstrationes

tamen omnium esse. quorum neutrum saltem verum aut

necessarium est. quia neque scientiam non esse

omnino ponit hic reputet ascendendo esse

infinitum propterea quod per priora non stantur

ob ea priora quorum prima non sunt. recte quidem

dicentes. Si enim non sit ut infinita quis

ista est ista propter rationem ... [illegible]

pertranseat. phisici removent quorum alteri

[illegible]

Et si stent et sint prima hec ignota

esse cum demonstratio ipsorum non sit quod

vere dicunt esse scire solum. Si autem non

est prima scire neque que sunt ex his esse

neque simpliciter neque proprie sed ex suppositione

si illa sunt. No. Alii si statur ac prima

sunt. hec incognita dicunt esse cum ipsorum

non sit demonstratio quod quidem solum inquiunt

prima a priori non [illegible] procedit aliquid vere scire

ee spe[cie]m q[uod] s[e]p[ar]a[ti]o no[n] s[i]t ut s[e]p[ar]a[ti]o s[e]p[ar]atur
neq[ue] s[ed] posse dicunt ut ea q[ue] p[ro]posuimus
ex illis s[e]q[ue]ntur s[ed] simplex [...] sed ex
suppo[siti]o[n]e dumtaxat si illa sint

Rursus a[utem] q[uod] ipsum quod spe[cie]m c[on]stitu[un]t
p[er] demonstra[ti]o[n]e[m] n[on] ee solu[m] s[ed] om[n]e ee demo[n]st[ratio]
uel p[ro]habet. Contingit e[ni]m accidat f[ac]ere
demonstra[ti]o[n]e[m] et h[a]b[e]t ex his q[ue] s[un]t ad [...]

No. At s[e]c[un]d[u]m de no q[uo]d s[e]p[ar]a[ti]o c[on]cedunt
p[er] demonstra[ti]o[n]em e[n]i[m] solu[m] esse spe[cie]m d[icu]nt. [...]
o[mn]is demonstra[ti]o ee uel [...] p[ro]habe[tur] [...]
n[on] s[i]t ut demonstra[ti]o [...] no[n] [...] [...]
p[er] [...] demonstr[...]

Nos a[utem] dicimus neq[ue] o[mn]e[m] s[c]i[enti]a[m] demonstrat[iua]m
esse sed i[m]mediatorum indemonstrabilem
et q[uo]d h[oc] necc[essariu]m sit manifestum e[st]. Si e[ni]m
necc[essari]e quidem est s[c]ire p[ri]ora ex q[ui]bus
e[st] demonstra[ti]o. Stant a[utem] [...] ta[men]
p[ri]ora indemonstrabilia ee e[st] necc[essari]e. Et h[ec] ig[itur]
sic dicimus et no[n] solu[m] s[c]i[enti]a[m] s[ed] et p[ri]n[cipiu]m
q[uo]dda[m] ee s[c]i[enti]e dicimus i[n] quo t[er]mi[n]os
cognoscimus. No. Nos a[utem] dicimus ut o[mn]e[m]
s[c]i[enti]a[m] ee demonstra[ti]ua[m] s[ed] eo[rum] q[ue] i[m]media
uocant indemonstrabiles ee. q[uo]d q[uo]d necc[essariu]m ee
p[er] [...] si necc[essariu]m e[st] ut p[ri]ora s[c]ia[n]t[ur] et ea
ex quibus c[on]stat demonstra[ti]o stat a[utem]
[...] q[ue] uocant i[m]media h[ec]
indemonstrabilia necc[essari]e e[st] esse. h[ec] ig[itur] ita

esse lapide dicas ut non sequitur separatam sit et
primum scientie quiddam esse afferens quod terminos
non compositas [illegible]

[illegible]

Circa demonstrare complexum

[illegible]

Credo quod per impossibile sit demonstrare scientie
maxime est. Quia cum ex prioribus omnibus dicas
esse et notioribus principale autem est eadem
sibi ipsi sit prior et posterior esse. Non
est ergo patet dicas sicut non posse ut dicit
modo demonstratio simpliciter circulare si demonstratio
ex prioribus omnibus et notioribus est consequentia
enim requirit ut eadem sit prior simul
atque posterior

[illegible]

Infra dicitur

Infra alter modo ut hic quidam ad modos. Illa
vero simpliciter quorum [illegible] non inducto notior
fiat. Quia autem sic non est utique scientie simpliciter
bene deffinitum sed dicit aliquid non sunt alia
demonstratio sit consequens notioribus
non infra alter modo velut si alia vera
ex parte alia simpliciter dicatur quod quod
non fiat inducto notior eodem si ita sit
non bene est diffinitum ipsum simpliciter scire

[illegible]

sz e sare dr y A n altera demrao que
sit qo lrste q probris fuit notiora no
est simplr demrao

[illegible]

Accidit at duabus isto demraoz esse
no so m qd ne detm est sz ml a'd dice
q pm ht e s. ht est Qu at facile e
demrare oia aptiez at e sph
accidit trib; his posites p multas
qmd n a p parnos replecte dice
ml dic p paruos at a p duos Ex
n sit a ex ncte erit b. 2hoc at
cu sit ex ncte erit et c. Ex igi a
sit ex ncte erit c. Ex igi cu sit a
jnte e b esse 2ht at cu sit est
a ht eni erit isto ponaz a no
e c. eb igi cu sit a esse dice
e ipm c dice / 2ht at e ipm cu
sit a est c / sz c a idem est
qpare accidit dice isto dicetes
ee demraoz ml altz nisi sit cu sit
a e a. Qu at demostrac oia
leve est No. Eveniet at lrste
que dicit demraoz versari no so m
id qd ne e detm sz ec ml a'd dice

quod hoc est si hoc est. hoc vero pacto facile est
demonstrare atque per consequens accidere terminis his
Omne enim per multos sive per paucos contingit demonstrari
nil proposito refert. atque per paucos etiam duos
habeat quod omne A sit est necessario B. Et hoc rursus est
necessario C. Omne enim A sit necessario C. quod erat [illegible]
igitur omne A sit necesse est B. et omne B sit necesse
est esse A. hoc enim erat circulo modo versari
ponatur A. eo in loco quo ipsum est C. [illegible]

[illegible]

At vero neque hoc possibile est ut in his omnibus
alternatim se consequantur sic sit [illegible]
Non dicere igitur omne B sit A ipsum esse vel
aliud est quod dicere omne B sit C ipsum esse id est
vel aliud est quod dicere omne A sit ipsum C esse
At idem est C et A. quare sit ut hi qui dicunt
orbiculari modo demonstrationem versari vel aliud dicant
quam omne A sit A ipsum esse. hoc vero pacto
facile est omnia demonstrare
Non At vero nec id ipsum
fieri potest ut in his que invicem se consequuntur

[illegible]

Uno quod posito ostensum est quoniam nihil necesse est eo quod aliquid alterum est. Dico autem uno quidem termino, uno necesse propositione una posita; ex duabus autem propositionibus primis et minimis contingit siquidem contingit et syllogismum. Si igitur a et b et c inest et hec adinvicem ipsa

Non demonstratum est igitur propter unum quod posito nihil necesse aliquid aliud esse. Uno inquam aut termino aut positione; ex duabus autem positionibus primis ac minimis sed si quidem et ratiocinatio contingit. Si igitur a est b et c mutuo se sequantur

Secunda suppositio ... circulatio non potest fieri ... uno termino ... una propositione ... duobus terminis et duabus propositionibus ... constat ... in libro priorum ... habitudine ... medium ... extremo ... terminis in duabus propositionibus

Sed quando contingit qualitercumque mutare ea quesita in prima figura sicut ostensum est in libris qui de syllogismo dicta sunt. Ostensum autem est quod in aliis figuris aut non fit syllogismus aut non de acceptis. Non autem est circulari predicantia necessarium est mutare circulo. Non

Sed in solis fieri potest ut ostendantur ex se se mutuo cuncta que postulata sunt in prima ratiocinatione, sicut in libro priorum ostendimus quod ... in ceteris figuris aut non fieri ratiocinationem aut non colligere sed que sunt accepta. Et non que predicantur non sufficiunt mutua sed non potest ut mutuo non demonstrentur.

Circulatio non potest fieri nisi in prima figura. Et in primo modo eiusdem figure ista suppositio est declarata in libro priorum ... in secunda figura quia secunda figura non concludit nisi negative. Et demonstratio ... procedit ...

ex qualibet ad quamlibet [illegible] negative [illegible] ad vera [illegible] et
[illegible] semper vera [illegible] et
[illegible] non potest fieri in tercia figura
[illegible] modo [illegible] figure [illegible]
[illegible] non potest fieri in eo demonstratio circularis
[illegible] in 2a figura [illegible] ille concludit [illegible]
[illegible] demonstratio circularis [illegible]
[illegible] ad quamlibet [illegible] 2a figura
concludit [illegible]
[illegible] est [illegible]

Quare quoniam pauca huiusmodi in demonstrationibus
est manifestum quod vanum quidem sit dicere et
impossibile quod hoc est sic ad invicem esse demonstrationem
et propter hoc omnium non contingit demonstrationem esse

No. Quare cum in demonstrationibus pauca
talia sint constat vanum esse ac impossibile
demonstrationem ipsarum mutuam esse reciprocatam atque
ob id ipsum posse demonstrationem omnium esse [illegible]
[illegible] demonstrationem circularem [illegible]
[illegible] Quare [illegible]
demonstratio circularis non potest fieri nisi ex terminis
convertibilibus [illegible] convertibilia [illegible]
valde pauca [illegible] demonstratio circularis
[illegible]

Quoniam autem impossibile est aliter se habere
cuius est scientia simpliciter necessarium utique erit
scibile quod est secundum demonstrativam scientiam. No.
Cum autem scire necessitat ut id aliter sese
habeat cuius est absolute scientia id necessarium
est profecto quod demonstrativa sciri potest scientia
[illegible] demonstratio [illegible]
[illegible] ex quibus est
demonstratio [illegible] et dividitur in quatuor partes
[illegible] in prima parte docet demonstrationem esse ex [illegible]
in 2a docet demonstrationem esse ex [illegible] demonstrationem
[illegible] in tercia ostendit demonstrationem
esse [illegible] aut in [illegible]
parte declarat demonstrationem esse [illegible]
[illegible] in prima parte [illegible]
[illegible] demonstratio est [illegible]
[illegible] demonstratio [illegible] aliter
[illegible]
[illegible] aliter [illegible]
demonstratio [illegible]
[illegible] demonstratio [illegible]
[illegible]

Demonstrativa autem est quam habemus in habendo
demonstrationem. Ex necessariis itaque syllogismus est de[monstratio]

monstrativam accipientes ergo est ex quibus
et qualibus demonstrationes sunt. Nota. Aliter ea
est demonstrativa scientia quam habemus demonstrationem
habendo. Est ergo demonstratio ex veris primis et
immediatis [illegible] est igitur ex quibus qualibus-
ve demonstrationes constant. Et si arguitur dicit
[illegible] de quo habetur scientia demonstrativa [illegible]
aliquis dubitaret quid est scientia demonstrativa.
Ad hoc respondet philosophus dicens: scientia demonstrativa
est quam habemus [illegible] ex quo dicto [illegible]
[illegible] allegat [illegible] scientia est
[illegible] demonstrationem acquisita et subiungit philosophus
de quo esset [illegible] in toto isto capitulo [illegible]
ex quibus et qualibus sit demonstratio

Primum autem determinabimus quid sit de omni et
quod per se et quod universale. De omni quidem hoc
dico quod utique est non in quodam quidem sic
in quodam autem non neque aliquando quidem aliquando
vero non ut de omni homine animal si verum est dicere
hominem verum est dicere animal et si nunc alterum et
alterum. Et si in omni linea punctum similiter est. Signum
autem est et namque instantias sic proferimus
de omni interrogati aut si in quodam non aut si
aliquando non. Nota. Aliter praedeterminemus quid
de omni. Quid per se. Quid universale dicitur. Idest utrumque
de omni dicimus quod non aliquo inest. Aliquo non
inest. Nec interdum inest interdum non inest.
Ita si animal omni de homine dicitur. Si verum est hunc
dicere hominem verum est eum et animal dicere. Aut si
nunc verum est et alterum dicere verum est et alterum
dicere. Et si in omni linea punctum inest similiter.
Aliter huius signum est id quod facimus cum hoc con-
pacto solemus instantiationes afferre cum inter-
rogamur de omni aut si de aliquo non dicatur
aut si interdum non inest. Ista est [illegible]
[illegible] de omni [illegible] [illegible]
[illegible] capituli [illegible] demonstratio [illegible]
[illegible] de omni [illegible] demonstratio est [illegible]
importat universalitatem temporis et subiecti [illegible]

Modi per se

Per se autem sunt quecumque sunt in eo quod quid

est ut triangulo inest linea et punctum

linee. Substantia vero ipsorum ex hiis est et omnia que

insunt in ratione dicente quid quid est. Non per

se autem dicimus ea que sunt in ratione quid est

dicente ut triangulo linea et linee puncto

inest ex hiis enim ipsorum substantia constat et hec

inest in ratione quid est dicente

24 Et quecumque eorum que insunt ipsis ipsa in ratione

insunt dicente insunt quid est demonstrantem

ut rectum inest linee et circulare et par

impar numero et primum et compositum et ysoplen-

rus quod est equilaterum et eteroleron quod

est altera parte longius. Et quibuscumque hiis inest

in ratione quod quid est dicente hic quidem

linea illic vero numerus. Similiter et in aliis

huiusmodi unicuique per se esse dico. Non

Et item ea quorum in ratione que quid est

patefaciat ea ipsa sunt quibus insunt quemadmodum

puncto linee quod rectum et curvum inest numero

ved par atqz impar p'n atqz compositu significa

denique latera equalia et aequalia pte longior

Atqz in hora quod diffinitio numeri pro illo

at linea impar que [illegible]

Quecumqz no recipit ipsi atqz a se ut

ipsis ad albu candi No Neque ved

neutrum no cipit [illegible]

candi inuicem ad albu

Ambulare q no de subo dicitur aliqua

ut ambulare eo altu quod sit ambulare

et albu Sed at et quecumqz hec aliquid

signat no alia aliqd sit q ve sit Neque

quod q no de subo sit ipse dicto Neque

ved de subo accidentia No predicand

predicatio qd no de subo alio dicatur

ullo Ambulare enim alqd aliud e qd am

bulare e atqz albu At sed quecumqz

hec aliquid significat no sit aliud quamqz

id qd sit Ea igitur q de subo no dicitur

se Ea no q de subo accidens dico

[illegible]

Alio quodam quod propter ipsum inest unicuique per se. Quod vero non propter ipsum accidens, ut si ambulante coruscavit, accidens; non enim propter id quod ambulat coruscavit, sed per accidens, dicimus. Si vero propter ipsum per se, ut si aliquid interfectum interiit et secundum interfectionem, quoniam propter id quod interfectum est, sed non quod accidit interfectum interire.

Hoc igitur semper alio id quod per se dicimus quod unicuique competit inesse ob ipsum. Id autem quod hac conditione egreditur accidens, veluti si ambulante corruscavit, id accidens dicimus. Non enim ob id ipsum corruscavit quod ambulavit, sed id dicimus accidisse. At cum iugularetur, quoniam per iugulationem obiit iugulatus, id per se dicimus. Ob id ipsum enim quod iugulabatur mortuus est, sed non accidit eum cum iugularetur morte oppressisse.

[illegible]

Que ergo dicuntur in simpliciter scibilibus per se sic sicut inesse predicantibus aut inesse propter ipsa sunt et ex necessitate. Non enim contingit non inesse aut simpliciter aut opposita, ut linee rectum aut obliquum, et numero par aut impar. Est enim contrarium aut privatio aut contradictio in eodem genere, ut par et impar in numeris consequitur. Quare si necesse est affirmare vel negare, necesse est et que per se inesse. De eo igitur quod per se determinatum sit hoc modo.

[illegible]

[illegible]

No. Dubie igitur in hoc parte que sub species sunt cadunt per se diversa, vel eo pacto ut sunt in predicamento contracta, vel aliquo modo ut ipsa sunt in substantia ab ipsa et necessario sunt. Ita si non potest ut non competant de simplice de opposito velud linee recte et oblique, vel numero pari et impari. Est enim quoniam contracto de quanto generis in eadem recta pari est id quod est non impari in numeris. Ubi sequitur quare si necesse est de numero de negare necesse est, et ea que per se insunt competere. Id igitur quod de eo vel ad quod per se dicatur hic sit non determinate

[illegible]

Ut et dico quod non de eo sit per se vel neque ipsum causatum igitur est quod in se per se sit vel ex necessitate insunt rebus [illegible] et [illegible] idem est ut per se linee non punctum et recto et numero [illegible] linea est et [illegible] duo recti. Etiam per se triangulus duobus rectis equalis est. Ut ergo est [illegible] quibus est demonstratio ut duobus rectis hic. No ut at [illegible] competere dico quod de eo dicitur per se atque hic plane quod ipsum est. Patet igitur ea

[illegible]

recto rebus inesse per se vere competunt
atque per se et hoc quod ipsum est eidem esse duo
velud linee per se predictum inest rectis vel ex
neccessitate quam linea est triangulo hoc tres
angulos competit duobus rectis equales quod
triangulus est per se enim tamquam duobus rectis
equales angulos habet. Sed at quamquam vere
inest ei de quovis et per se ostenditur velut
equales duobus rectis habere non vere inest
figure et tamen de figura duorum rectorum angulorum
equalitatem habet ostendit [illegible]

[illegible]

Neque enim cuilibet figure inest vere et tamen
est demonstrare de figura quod duos habet
sed non cuilibet figure est. Neque vere enim cuilibet
figura demonstrantis quadrangulum non
figura quidem est non autem habet duobus rectis
equales. Non. Non vere inest figure
et tamen de figura duorum rectorum angulorum
equalitatem habet ostendere sed non de quavis
figura nec ostendentes figuras quamvis vere
quadratum non est quidem figura non tamen habet tres
angulos duobus rectis equales [illegible]

[illegible]

Primo
Tela

[illegible]

[illegible] duobus rectis aequales [illegible] quadrangulus aequalis est quatuor rectis [illegible] in duos triangulos [illegible] angulo ad angulum [illegible] triangulus [illegible] angulus [illegible] duos rectos [illegible] quadrangulus [illegible] angulus [illegible] rectos

Sed isosceles habet quidem fortasse duobus rectis aequales, sed non primum sed triangulus. Per se et per propriam aliam? No. [illegible] triangulus quam duorum aequalium laterum habet quidem duobus rectis aequales, sed non primum; sed triangulus. [illegible] recta est aliqua passio [illegible] triangulus [illegible] est [illegible] duos rectos [illegible] passio [illegible] demonstrare [illegible] universale [illegible] duos rectos [illegible] No [illegible] duos rectos aequales [illegible] isosceles [illegible] passio [illegible]

Cum igitur quodlibet primum demonstratur duos rectos habere aut quodcumque aliud, huic primo inest universale. No. Nam igitur demonstrare primum duobus rectis aequales habere vel quodlibet aliud est primo universale. [illegible] aliqua passio aequalis [illegible] triangulus [illegible] duos rectos aequales [illegible] passio [illegible] non [illegible] aliud [illegible] non [illegible] universale [illegible]

Et demonstratio per se huius universaliter est, aliorum autem quodammodo non per se, neque aequicruri universale est, sed in plus. No. Et demonstratio per se eius universale est. Ceterorum vero quodammodo non per se huic eius universale est quam duorum aequalium laterum, sed superat et ad plura sese extendit. [illegible] aliqua passio [illegible] demonstratio [illegible] duos rectos aequales [illegible] demonstrare [illegible] duos rectos aequales [illegible] passio [illegible] triangulum

primus error circa assignationem universalis

Oportet autem non latere quod multotiens accidit decipi et non esse quod demonstratur primum universale secundum quod videtur demonstrari universale primum. Ob[-]errantes autem hanc ob deceptionem cum aut nil sit accipere superius praeter singulare vel singularia. No[ta]. Oportet autem non latere errorem qui fit [illegible] non esse id quod ostenditur primum universale [illegible] quod videtur. Decipimur autem hac deceptione cum aut praeter singulare vel singularia nil est quod accipiatur superius [illegible]

[illegible]

29 Aut si quid est sed innominatum sit in differentibus specie rebus. No[ta]. Aut est quid sed innominatum in differentibus specie rebus genere [illegible]

[illegible]

39 Aut si contingit esse sicut in parte totum. quo monstratur [illegible] in parte nec quod demonstratio et erit de ea sed non erit

[illegible]

[illegible] error fit [illegible]

hypotheses primi vel demonstrationes. Dico autem hypotheses primi

eam quod est demonstratio cum sit primi vel universale. Non

autem est ut propter totum id de quo demonstratur particularis

mathesis accommodabitur quaecumque demonstratio et de quibus

erit. At tamen non erit hypotheses primi vel demonstratio

atque hypothese primi ut hoc est demonstratio dico

Si igitur aliquis demonstrabit quod non recte quando non

intercidunt, videbitur utique hypothesis esse

demonstrationis quia id quod recte. Non autem est

nisi quando anguli aequales sunt. Fiat hoc sive

aut in quibus aequales. Non. Si igitur quis

ostenderit rectas duas lineas non coincidere

inter quas eadem in parte sit anguli recti recta

columna secante illas, oportet hoc ex eo

demonstratio? oportet videbitur esse quia sic est in omnibus

angulis rectis. Verum non est oportet cum id

fiat non ex eo quod sic sunt illi anguli

duobus rectis aequales, sed ex eo quod quo-

vis modo duobus aequales sit rectis

Et si triangulus non esset, aliquis non

secundum isosceles ut quae isosceles videtur

utique esse. Non. Et si nunquam aliquis esset triangulus

qui habeat quod duorum aequalium laterum

hunc ut duorum aequalium laterum angulos

aequales duobus rectis habere oportet videtur

[illegible] philosophus de primo errore [illegible] ... [illegible]

Et proportionale quod et commutabile est et
quod numeri sunt et quod linee et quod firma
et quod tempora sunt quemadmodum demonstratum est aliquando
separatim contingere esse de omnibus una demonstratione
monstrari sed propter id quod non est denominatum aliquid
unum quoddam omnia hec sunt numeri longitudines tempora
et firma et specie differentia separatim abinvicem
accepta sunt. Nunc vero universaliter monstratur. Non enim
secundum quod linee sunt aut secundum quod numeri inerat
sed secundum quod hoc est quod universaliter ponunt esse. No

Et similiter de rationum mutato ordine numeris
ut numeri sunt lineis ut linee solidis ut so
lida temporibus demum ut tempora videtur
competere quemadmodum separatim olim ostendebatur
quod tamen una demonstratione de omnibus demonstrari potest
sed quia non est comprehensa unum hec omnia nomine vari
tatum numeri longitudines tempora soliditas
atque differunt invicem specie non simul erat separatim
hinc at vero demonstratur. Non enim in iste competit
ut linee sunt vel ut numeri sed ut hoc quod
vel hec inesse [illegible] supponunt

[illegible] ... [illegible]

Propter hoc neque si aliquis monstret unumquemque
triangulum demonstratione una aut altera quod duos
rectos habet unumquodque separatim et

[Margin notes: illegible]

20

scalenon gradatim vocatur cognominatum triangulum
quod duo latera habet ... nec ...
vel triangulum. neque si nullus est ... tamen
alius non ... triangulus est cognominatum
... triangulum ... [illegible]
... non ... et si nullus est ... nomine
Item igitur non nomine vel ... nomine simplex
... est ... triangulo et ...
... ortogonio, ambligonio, oxigonio ...
... non ... sed alium est ... quod est triangulus
non nomine. Non. Ad mentem sequens ...
queque ... equalibus
lateribus ... [illegible]
equalibus constat ... duorum est
equalium laterum ... [illegible]
... nullus triangulus est ... et non sunt
equales duobus tertiis habet. ... igitur non
sit ... simplex sit ...
... esset tamen ... et duorum equalium
laterum trianguli ceterorumque triangulorum ...
ambligonii oxigonii ... distincte acco-
modatur ... non sit eadem sed diversa
tresque anguli duobus ... equales hoc
... triangulus est non sunt
... simplex. quem dicto non demonstrat

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Universale autem secundum quod tamen est cum in quolibet et primo
les sit et quod secundum hoc est primum et universale
quod est demonstratio. Quamvis est enim remoto
insit primum ut ab ysocele et cum tamen
insit duo recti sed cum esse remoto et
ysocele sed non figura ad tamen sed non primum
et quod prius inest sit itaque tamen est et secundum hoc
et aliis et hoc universale est demonstratio. Non
probat autem universale illud quod appetat ut tamen
est cum ut duorum aequalium laterum et ipsum per
hoc appetit primum et cum est universalis demonstratio
hoc cum appetit ut tale est tamen ceteris
sublatis appetet primo velut laterum
duorum aequalium cum tamen appetet
anguli duobus rectis aequales. At cum sublato
ut non sit aeneus cum appetent. Et iterum
laterum aequalitate duorum sublata ut
non sit duorum aequalium laterum. At non
appetent sublata sed ut tamen sed non prius
ipsis sublatis. Cum ergo primo sublato
non appetent, cum sit tamen prius ceteris
appetent et hoc est universalis demonstratio

[illegible]

[illegible commentary, 7 lines]

Si igitur demonstrativa scientia est ex necessariis
quod enim scitur non potest se aliter habere. Que vero
autem per se sunt necessario insunt rebus. Hec quidem
enim insunt in eo quod quid est. Hiis autem ipsa
insunt in eo quod quid est predicantibus de ipsis
quorum alterum oppositorum necesse est esse. Manifestum
est quod ex huiusmodi quibusdam utique sit demonstrativus
syllogismus. Omne enim aut sic est aut secundum accidens. accidentia
autem non necessaria sunt. Non si igitur demonstrativa
scientia ex principiis vero est necessariis. Quod enim scitur
sit id scire nequit ut aliter se habeat. Ea
vero que per se rebus insunt necessario competunt ea
que insunt in eorum quibus competunt ratione quod
in sua re causa sunt de quibus predicantur
quorum alterum oppositorum inesse necesse est, patet quod
talibus quibusdam ratiocinationem constare demonstrativam
necessarium quod necesse. aut hoc pacto aut per accidens competit
Accidentia vero non sunt necessaria

[illegible commentary, 11 lines]

Aut igitur sic dicendum aut principium ponentibus
quod demonstratio necessaria sit. Et si demonstratur aliter
se non habere possibile. ex necessariis quidem oportet esse
syllogismum. Ex veris quidem est et non demonstrantem
syllogizare. Ex necessariis autem non est. Sed aut

[illegible marginal glosses]

demrantez h' [illegible] demraoes est

No. Aut igit' ita dicta/z a' h' pri' n sspo

nat/z demraoz ueciaz esse Et si demrat

sit quippiā no posse ut id sese heat sem

ex ueris ergo ostrat' demratiuaz racio

cinacioz [illegible] Et cū sit ut [illegible] demrariis

raciocinet/z ex ueris. at no sit ut ex

uerijs [illegible] nisi demrariis racocinatiz

[illegible]

Signū at' est q' demraoez ex ueris sit

qm instancias ita feriunt ad opinantes

demrare [illegible] no sit uere si opinans/z a'

ois cōiungere alit' a' roine causa No

Signo est illo putet demraoez e ueris

esse na instacciones adusus q' demrare

putat negacoez ueribus inferre uos con

sueuimus a' putantes ois si' posse quo res

alit' sese habeat a' disputacoe causa

contendentes

[illegible]

Manifestuz at' ex his est et quam stulte sit

opinari accipe' bene pri'a si probabilis

sit [illegible] et va ut sophiste. [illegible] est

stantiam habe'. non id quod probabile est a'

no pri'n e [illegible] gne uera quod demrat

et uerum non est si [illegible] No [illegible]

pz stultos eos esse [illegible] qui pri' a bn

sumi putant [illegible] probabil sit atqz

vera ut sophiste dicere sed dicentes

sciaz hic Non n. io esse primum est quod probabile a non probabile est sed quod ppa esset prima

quod ita quod sit demonstratio Et primum non esse

Ad aut ex necessariis oportet esse syllogismum manifestum

Et ex hiis si enim non est hunc rationem scit

quod existente demonstratione non est sciens

Sit at utrumque a quod a de c ex necessitate non

sciunt scit quod esse b at medium per quod

demonstratum est non ex necessitate non scit

scit quod non enim hic est scit per medium hic

enim quod contingit non esse conclusionem at necessarium

Non atque demonstrativam rationationem

ex necessariis esse oportere ex hiis et patet hanc

si non est iste sciens quod non hic est rationem

scit quod est est demonstratio atque sic potest ut

a quod ipse c necessario competit medium

aut b per quod id est demonstratum non sit

necessario non planum quod etiam rationationem

extrinsecus non scit scit quod est propter quod

non sit id ob quod medium Nam ipsum

quod sit potest ut non sit conclusio at necessaria est

Amplius si aliquis noscit rationem hanc

hanc rationem et salvatus est salva re

hec oblivio neque fuit scivit Contingit

aut utrumque medium necesse sit necessarium quod

[illegible]

habebit quod accidens scientia et hoc ut
ut ergo prius sciuit, vel non non contingere
contingit autem corrumpi quod non accidit utique
erit possibile et contingens, sed est impossibile
sic se habentem scire.

[illegible]

Quoniam igitur conclusio quidem ex necessitate est, nihil
prohibet medium non necessarium esse per quod
demonstratum est; est enim necessarium esse de non
necessariis syllogizare, sicut verum ex non veris.
Cum autem medium ex necessitate est, et conclusio ex necessitate
est, sicut ex veris semper verum. Sit enim
A de B ex necessitate, et hoc de C; necesse ergo
est et A C inesse. Sed cum non necessaria sit conclusio,
nec necessarium medium esse possibile est. Sit enim
A in C non ex necessitate esse, in B autem, et
hoc in C ex necessitate; et A ergo in C
ex necessitate erit. Sed non concessum est.

[illegible]

Quoniam igitur si scit demonstrative, oportet ex necessitate
inesse; aut non sciet neque propter quid neque quia necesse
est, idem esse necesse propter quod necesse est illud
esse, sed aut opinabitur non sciens, si accipiat
ut necessarium non necessarium, aut nec opinabitur

Unde sunt et erunt principia sunt propter quid
et immediata

[illegible]

Accidentium autem non per se quo modo determinatum
est per se quod esse non est sua demonstrativa
non enim ex necessitate est demonstrare conclusionem
accidens enim contingit non esse. de tali enim
dico accidente

[illegible commentary]

Et tamen opponet fortasse aliquis. cum ea
hec oportet interrogare de hiis si non necesse
est esse conclusionem. Nihil enim differt si aliquis
interrogans contingentia. postea dicat
conclusionem oportet enim interrogare non tamquam
necessaria esse propter interrogata sed quod dicere
necesse est illa dicentem et vere dicere
si vere erant que sunt.

[illegible commentary]

Quoniam autem ex necessitate sunt circa unumquodque
genus quecumque per se sunt et secundum
quod unumquodque ~~genus quecumque~~ per se sunt
est manifestum est quod de hiis quae

[illegible]

per se sunt demonstrativa scientia ex talibus est. Accidentia quidem enim non sunt necessaria. Quare non necesse conclusionem est scire propter quid sit

[illegible]

Neque si semper sit, non per se autem, ut sunt per signa syllogismi. Hec enim per se et non per se sciet, neque propter quid. Propter quid enim scire est per causam scire. Propter ipsum ergo oportet medium tertio et primum medio inesse.

[illegible]

Demonstrator non descendit de genere in genus

[illegible]

Non ergo est ex alio genere descendentem demonstrare, ut geometricum in arithmetica. Tria enim sunt in demonstrationibus: unum quidem quod demonstratur, conclusio; hoc autem est quod inest alicui generi per se. Unum autem dignitates. Dignitates autem sunt ex quibus est. Tertium autem genus subiectum, cuius passiones et per se accidentia ostendit demonstratio.

[illegible]

24

Ex quibus quidem ergo demonstratio sit contingit eadem esse.

Quorum autem genus alterum est sicut arismetice et geometrie non est arismeticam demonstrationem congruere ad magnitudinibus accidentia nisi magnitudines numeri sint. Hoc autem quemadmodum contingit in quibusdam posterius dicetur. Arismetica vero demonstratio semper habet genus circa quod fit demonstratio et aliorum similiter. Quare aut simpliciter necesse est idem esse genus aut sic si aliqua demonstratio debeat transcendere. Aliter autem impossibile esse manifestum est.

Ex eisdem enim necesse est ultima et media esse. Si enim non per se accidentia erunt. Propter hoc geometrie non est monstrare quod contrariorum eadem sit scientia sed neque quod duo cubi cubus sit neque alterius scientie quod alterius est. Sed aut quecumque sic se habent ad invicem ut sit alterum sub altero ut perspectiva ad geometriam et consonantia ad arismeticam.

[illegible]

Nam quoniam si aliquid monstrat lineas non in quantum lineae sunt et non in quantum ex principiis propriis sunt ut si pulcherrima linea recta est aut si contrario se habeat circulari non enim geometriae proprium est sed magis communis quaedam est

[illegible]

Manifestum est autem et si sunt propositiones universales ex quibus est syllogismus quod necesse est et conclusionem esse perpetuam huiusmodi demonstrationis et simpliciter ut est dicere demonstrationis

[illegible]

demonstratio non est de corruptibilibus

[illegible]

Corruptibilium non est scientia

Non est ergo demonstracio corruptibilium neque scientia simpliciter sed sic est sicut secundum accidens quoniam non

[illegible]

Cum non universalis propositio est scientia sed aliquando et sic. Cum autem sic necesse alterum non universalem propositionem esse et corruptibilem quod quia et conclusio cum sit non universalem autem dico quod hoc quidem erit hoc autem non erit quare non est sillogizare universaliter sed quod nunc

[illegible]

Corruptibilium non est diffinitio

Similiter se habet et de diffinicionibus quoniam est quidem diffinicio aut principium demonstracionis aut demonstracio posicione differens aut conclusio quedam demonstracionis

[illegible]

Eorum autem que sepe fiunt sunt demonstraciones et sciencie ut lune defectus manifestum quod secundum quod huiusmodi sunt et semper sunt, secundum autem quod non semper particulares sunt. Sic autem defectus est, similiter autem et in aliis

Eclipsis lune est scientia et demonstracio

[illegible]

[illegible]

Nunc autem manifestum est quod unumquodque demonstrare non est nisi aut ex unius cuiusque principiis si id quod demonstratur sit inquantum illud. Et non est scire hoc quod ex veris et indemonstrabilibus et immediatis

[illegible]

Est enim sic monstrare sicut Brisso tetragonismum i. quadrangulum. Et enim quod quadrangulatum secundum commune non demonstrant rationes huiusmodi quod et alteri inest vndi in aliis conveniunt rationes. Hee non propriis. Non itaque secundum quod id est sed secundum accidens.

[illegible]

Non enim convenit demonstratio in aliud genus unumquodque enim secundum accidens est. Et enim id non cognoscimus et inquantum est secundum propter illud inquantum id est ut duobus rectis equales habere an inest per se quod dictum est ex propriis.

[illegible]

Quare si per se illud inest cui inest
necesse est medium in eodem genere esse.
Si vero non, sicut armonica per arismeti-
cam. Hec autem demonstrantur similiter,
differunt autem; quia quidem enim est alius
scientie (subiectum enim alterum est), propter
quid autem superioris est cuius per se passiones
sunt. Quare ex his manifestum est quod
non est demonstrare unumquodque simpliciter, sed
fieri quod ex hiis de unoquoque propriis.

[illegible]

Sed horum principia habent commune. Si
autem hoc manifestum est, et quod non est
uniuscuiusque principia propria demonstrare. Erunt
enim illa principia omnium et scientia illorum
est propria omnibus.

[illegible]

[illegible]

Et namque sunt magis intelligere ex superioribus causis. Ex prioribus enim sunt cum non ex causatis sunt causis. Quare si magis sunt et maxime et scientia illa erit magis et maxime.

[illegible]

Sed demonstratio non congruit in aliud genus sed aut sicut dictum est geometrice mechanicas quidem aut mathematicas aut speculativas et arismetice armonicas.

[illegible]

geometria descendit in mechanicas

Difficile autem cognoscere si scit aut non. Difficile enim cognoscere si ex principiis propriis scimus aut non quod vere est scire. Opinamur autem si habeamus ex veris aliquibus sillogismum et primis scire. Sed hoc non est sed cognata oportet esse primis.

[illegible]

Videntur autem principia in unoquoque genere illa

que cum sint non contingit ea demonstrare
quod quidem igitur significent et prima et
que ex his accipitur. Quia vero sunt prima
quidem necesse est accipere, alia vero demonstrare
ut quid unitas aut quid rectum et quid
triangulus. Esse autem accipere unitatem et
magnitudinem, alia vero demonstrare.

[illegible]

Sunt autem quibus utuntur in demon-
strativis alia quidem propria unius cuiusque
scientie, alia vero communia, communia autem secundum
analogiam, quoniam utile est quantumcumque
est in eo quod est sub scientia genere. Propria
quidem ut lineam esse huiusmodi et
rectum. Communia autem ut equalia ab equalibus
si auferas quod equalia sunt. Sufficiens
autem est unumquodque istorum inquantum est
in genere. Idem enim faciet et si non de omnibus
accipiet sed in magnitudinibus solum,
arithmeticus autem in numeris.

[illegible]

Quoniam autem propria quidem que accipiuntur esse
circa que speculatur que sunt per se ut arithmetica
unitates geometria autem signa et lineas
hec enim recipiunt esse et hoc esse. Horum
autem passiones per se quid significat unaqueque
accipit ut arithmetica quid quidem impar
aut par aut quadratum aut cubus
Geometria vero quid irrationale aut
reflecti aut curvari. Quia autem insunt de-
monstrant per communia et ex hiis que
demonstrata sunt. Et astrologia similiter. Omnis
enim demonstrativa scientia circa tria est que-
cumque esse ponuntur. Hec autem sunt genus
cuius per se passionum speculativa est. Et que
communes dicuntur dignitates ex quibus
primis demonstrant. Et tercium passiones
quarum quid significat unaqueque accipit.

de quo aliquid demonstratur et passio que demonstratur et dignitates ex quibus demonstratur aliquid

Quasdam autem scientias nil prohibet quedam
eorum despicere ut genus non supponere esse
si sit manifestum quoniam est. Non enim similiter
manifestum est quoniam numerus sit et quoniam calidum et fri-
gidum, et passiones non accipere quid signi-
ficent si sint manifeste, sicut neque communia non acci-
pere quid significent ut quod est equalia
ab equalibus demere, quoniam notum est.
Sed nihilominus tria hec sunt natura circa
quod demonstrat et que demonstrat et ex quibus.

[illegible]

Non est autem suppositio neque petitio quod
necesse est esse per se et videri necesse
est. Non est enim ad exterio-
rem rationem sed ad eam que est in anima, quoniam
neque syllogismus. Semper enim est instare ad
exteriorem rationem, sed ad interiorem rationem non semper.

[illegible]

[illegible]

Queritur quid igitur denominata esse accipit ipse non denominans. Hec quid probabilia accipiat differentia suppositum. Item quia non est simpliciter suppositum sed ad illum tamen [illegible] ut unius opinionis aut quale esse accipiat id petitum. Et in hoc differt suppositum et questio [illegible] questio in contrarium differentie opinioni. At quod si aliquis denominale [illegible] sit accipiat et utatur non denominans suppositum est

[illegible]

Omnium igitur non sunt suppositorum vel dici esse aut non dici, sed quorumcumque sunt suppositorum terminum aut non [illegible]

[illegible]

Sed solum intelligere oportet hoc aut non est suppositum nisi et audire supponere debet, dicat sed quorumcumque opinionum [illegible] illa sunt sicut dicto

[illegible]

Dicit suppositum petro quo

differentia

[illegible]

Neque geometria falsa supponit sicut quidam affirmant dicentes quod non oportet falso uti geometram autem mentiri dicentem unius pedis esse quod non est unius pedis aut rectam esse lineam scriptam non esse rectam. Geometer autem nihil concludit eo quod hanc lineam quam ipse posuit sed quae per haec ostenduntur.

[illegible]

Amplius petitio et suppositio omnis aut sicut totum est aut sicut in parte. Definitiones autem neutrum horum.

[illegible]

Species quidem igitur esse aut unum quoddam praeter multa non necesse est si demonstratio erit. Esse tamen unum de multis verum dicere necesse est. Non enim erit universale nisi hoc sit. Si vero universale non sit medium non erit, quare neque demonstratio. Oportet ergo aliquid unum et idem de pluribus esse non aequivocum in demonstrationem.

[illegible]

sed ut ... quod ... et ... de ...
... [illegible]

Quo sic utatur primo per 43

Non atingere aut sunt affirmare et negare necesse una recipit demonstratio sed aut si indigeat demonstrare et quod sic ostenditur aut per accipientibus de medio quod verum sit affirmare negare aut non verum medium aut nil differt esse et non esse accipere dicere aut tertium si enim assignetur de quo homo est verum dicere hominem et non hominem verum sed si solum hominem aut esse non aut aut non erit enim verum dicere calliam et non calliam est aut non aut aut non habet aut est quod per non solum de medio dicetur sed et de alio alterum ad quod de pluribus demonstrare sed medium et idem est et non idem ad quod nil differt.

Ista est 2a pars huius capituli in qua ... declarat qualiter sese habent ... quibus ... [illegible]

No aut affirmare vel negare quae est ad impossibile demonstratio accipit et hoc non semper universaliter sed quantum sufficiat est sufficiens aut est in genere. Dico aut in genere ut circa quod genus demonstrationem fert sic dictum est prius.

... [illegible]

ad impossibile est iste ut si quis velit probare quod dyagonalis non est coste [illegible] sic dicat [illegible] est coste [illegible] [illegible] ista forma est bona [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contradictorium [illegible] contradictorum [illegible] [illegible] principia [illegible] quia [illegible] non [illegible] duo contradictoria sunt esse vera [illegible] ad impossibile [illegible] [illegible] principia [illegible] non est [illegible] [illegible] cum tribus [illegible] [illegible] posito

Communicant autem omnes scientie secundum communia. Communia autem dico quibus utuntur tamquam ex his demonstrantes, sed non de quibus demonstrant neque quod demonstrant. [illegible] quo [illegible] qualiter scientie communicant circa principia. Et dividitur in quatuor partes [illegible] [illegible] qualiter scientie [illegible] circa principia [illegible] [illegible] qualiter communicant circa principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla scientia specialis probat principia [illegible] [illegible] probat principia sua

Et dialectica omnibus et si aliqua universaliter temptet monstrare communia ut quod omne affirmare aut negare, aut quod equalia ab equalibus aut eorum quodlibet. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dialectica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dialectica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ista principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et si ab equalibus equalia [illegible] [illegible] [illegible] equalia [illegible]

Sed dialectica non est sibi diffinitorum quorundam neque generis alicuius unius. Non enim interrogaret. Demonstrantem enim non est interrogare propter id quod oppositorum non demonstrat idem. Ostensum autem hoc est in hiis que de silogismo. [illegible] [illegible] dialectica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dialectica probat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible]

metaphisica et dialectica
probant sua principia

metaphisica procedit [illegible] principia [illegible] [illegible] dialectica [illegible] probabiliter [illegible]

metaphisica [illegible] [illegible] principia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quibus scientia [illegible] interrogationes [illegible]

Si aut idem est interrogatio syllogistica
et propositio contradictionis. propositiones aut sunt secundum unam-
quamque scientiam ex quibus est syllogismus secundum
unamquamque erit utique scibilis interrogatio,
ex quibus qui est secundum unamquamque proprius
fit syllogismus.

[illegible]

Manifestum itaque quod non omnis interro-
gatio geometrica utique erit neque me-
dicinalis. Similiter autem et in aliis.

[illegible]

Sed ex quibus demonstratur aliquid de
quibus geometria est. Aut ex eisdem
demonstratur aliquid geometrice sicut perspe-
ctiva. Similiter autem et in aliis.

[illegible]

nulla scientia probat sua principia

Et de his quidem et rationem ponendum est ex
geometricis principiis et conclusionibus.
Sed principiorum rationem non ponendum
esse geometrice in quantum geometra.
Similiter autem est in aliis scientiis.

[illegible]

[illegible]

Neque autem utique interrogationem est omnem propter sapientem interrogare neque est omne interrogatum respondere de unoquoque sed que circa scientiam sunt determinata.

[illegible]

gatum hic [illegible]

Si autem disputat cum geometra sicut geometra manifestum est quod et hic si ex his aliquid demonstret si vero non est non hic manifestum. quoniam arguit geometra secundum [illegible] non utique erit in non geometricis de geometria disputandum. latebit enim male disputantem. Similiter autem et in aliis se habet scientiis.

[illegible]

Quoniam autem sunt geometrice interrogationes. Nonne sunt et non geometrice.

[illegible] et est ista

utrum interrogationum i. conclusionum aliquae sint geometricae et aliquae non geometricae. Et quia ista quaestio ... Ex quo ... in alteratione ... interrogationes. Et quia non ... interrogatio est arte aut geometricae vel medicinae ... aliquid

Et secundum unamquamque scientiam quae secundum igno-
rantiam quamlibet non geometrica est

Et utrum secundum ignorantiam syllogismus
sit qui est ex oppositis aut paralogismus

Secundum geometriam autem aut ex alia
arte ut musica est interrogatio non
geometrica ...

De geometria ut parallelas sibi con[currere]
opinari geometrica quodam est
et non geometrica alio. Dupliciter enim
hoc est sicut arithmon et quod est arrithmon.
Altera quidem non geometrica est in
non habendo, altera vero in prave habendo.
Et ignorantia haec et quae est ex
huiusmodi principiis contraria est ...

In doctrinis autem non est similiter pa-
ralogismus sicut in dialecticis eo quod me-
dium sit semper duplex. Et de hoc enim
omni et hoc iterum de alio omni dicat.
Praedicatum non dicitur omne.

[illegible]

Et dicit quod in scientiis demonstrativis non fit paralogismus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ut forma [illegible]
[illegible]
[illegible]
ad extremitates

Hec autem sunt ut est videre in intellectu
sed in terminis latet utrum omnis circulus
figura sit. Si autem scribatur manifestum
est. Quid autem? sunt carmina circulus? ma-
nifestum quoniam non est. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Non oportet autem instantiam opponere
ferri in ipsum ferre si sit propositio inductiva.
Sicut enim neque propositio est que non
in pluribus: non enim erit in omnibus;
ex universalibus autem est sillogismus; mani-
festum est quod neque instantia est. Eedem
enim sunt propositiones et instantie. Quam
enim infert instantiam, hec fiet
utique propositio aut demonstrativa aut dialectica.
[illegible]

Hec media sunt
certissima

[illegible marginal glosses]

[illegible]

Contingit aut quosdam non silo-
gistice dicere sr' id qd accipiunt
utrisque in heretica ut et Greneus
facit eas igneus in multiplicata ano-
logia sit Et namque igneus ato gra-
se dicit et hec analogia Aliquos
quidem ergo silogisare non contingit
ex acceptis Aliquos vero contingit Sed
non videtur

[illegible]

Si aut esset impossibile ex falsis
verum inferre facile utique esset resolvere
Convertentur enim utique ex necessitate
Sit enim a esse hiis autem ente ut sit ea
utique sunt que novi quia sunt ut b
ex hiis demonstrabit quod id est

[illegible]

Convertuntur aut magis que sunt in materia ... multum accidens recipiunt sed in hoc differunt ab his que sunt in dialogo sed distinctiones demonstrationis

[illegible]

Augentur aut non per medium in post assumendo ut a de b, b de c et c de d et hoc in infinitum. Et in latus ut a de c et a de e ut est unus quidem aut infinitus, a aut in quo sit a in unus quidem ... b in extra in quo sit c est itaque a de e et e per unus quidem in quo sit d et per unus in quo e, e ergo a de e.

[illegible]

Quod autem differt et propter quid scire primum quidem in eadem scientia et in hac dupliciter uno quidem modo si non per non medium fiat silogismus non enim accipitur prima causa sed que est propter quid scientia secundum primam causam. Alio vero modo per non media quidem si non per causam sed per conversionem et per notiora

Sed hec divisio demonstrationis in propter quid et quia ... et analogi in sua analogatis ... et ... de ... quia ... prodit ab ... notiora sunt quoad nos. Et ... causa ... [illegible]

Differt demonstratio quia et propter quid

Nil enim eque predicatum non
esse aliquam causam quare planete non
demonstratio [illegible]

[illegible]

Ut quod prope sunt planete propter id quod non
scintillant. Sit enim in quo C planete
in quo B non scintillare in quo A prope
esse. Verum igitur est B de C dicere
planete enim non scintillant sed et A
de B. Non scintillans enim prope
est. Hoc autem accipiatur per
inductionem aut per sensum. Necesse
igitur est A inesse C. Quare de-
monstratum est quod planete prope sunt.
Hic igitur syllogismus non est propter quid sed
quia. Non enim eo quod non scintillant
prope sunt sed propter id quod prope sunt non
scintillant.

[illegible]

[illegible]

Contingit autem et per alterum alterum demonstrare et erit propter quid demonstratio ut sit c. erratice in quo b. prope esse a non scintillare est igitur et b in c. quare et in c a. et in b. a quod est non scintillare et erit propter quid si medium acceptum est prima causa [illegible]

Item sicut lunam demonstrant quod per crementa circularis sit. Si enim quod [illegible] [illegible]

Converso autem posito medio propter quid sit demonstratio. Non enim propter augmenta circularis est sed quia circularis est accipit incrementa huiusmodi. Luna sit in quo c. in quo b. augmentum sit in quo a circularis. [illegible]

In quibus autem media non convertuntur et est notius quod non est causa quia demonstratur quod sed propter quid non [illegible]

[illegible]

Amplius in quibus medium extra ponitur et in his ipsius quia non propter quid demonstratio est. Non enim causa dicitur, ut quare non respirat paries? quoniam non est animal. Si enim hoc non respirandi causa est, ut negatio oportet animal causam esse respirandi, ut si negatio causa est ipsius non esse, affirmatio causa est ipsius esse. Ut si sine mensura esse calidi et frigidi non sanandi causa est, commensuratio esse sanandi causa est. Similiter autem et si affirmatio ipsius esse et negatio est non esse. In his autem sic demonstratis non contingit quod dictum est. Non enim respirat omne animal. Syllogismus autem fit huiusmodi cause in media figura, ut sit A animal, in quo B respirare, per quod C paries. Ipsi quidem B omni inest, omne enim respirans animal est; ipsi autem C nulli, quare neque B in C nullo; est non igitur paries respirat.

[illegible]

Si negatio est causa non esse et affirmatio est causa affirmationis

[illegible]

[illegible]

Contingit autem [illegible] ... [illegible] ... distantem medium ... [illegible] ... in scientiis non sunt subalternis ... [illegible]

[illegible]

Alio quidem modo differt propter quid ab quia eo quod est per aliam scientiam utrumque speculari. Huiusmodi autem sunt quecumque sic se habent adinvicem ut alterum sub altero est ut perspectiva ad geometriam et machinativa ad stereometriam et armonica ad arithmeticam et apparentia ad astrologiam.

[illegible]

Fere autem univoce sunt harum quedam scientiarum ut astrologia ...

[illegible]

et que navalis est. et armonica
mathematica que est ad auditum

Hoc enim ipsum quia sensitivorum
est scire. sed propter quid mathematicorum
hii enim habent causarum demonstrationes

Et multotiens nesciunt ipsum quia
sicut universale considerantes. multotiens
quedam singularium nesciunt propter
id quod non intendunt

Sunt autem hec quecumque alterum quid
sunt ad substantiam et utuntur speciebus
mathematica enim circa species sunt. Non enim
de subiecto aliquo. Si enim de subiecto
aliquo geometrica sunt sed non
secundum quod de subiecto sunt

Habet autem se ad speculativam
sic hec ad geometriam et alia
ad istam ut id quod est de iride
quia quidem enim est scire physici propter quid
perspectivi aut simpliciter aut secundum doctrinam

Multe autem et non sibi invicem
scientiarum habent se sic ut medicina
ad geometriam quia enim vulnera
circularia tardius sanantur medici
est scire propter quid autem geo-
metre

Figurarum autem maxime scien-
tificum prima est
mathematice enim scientiarum per hanc primam
figuram demonstrationes ferunt ut arith-
metica et geometria et perspectiva

Prima figura magis [illegible]
scire

[illegible]

Et fere dicere est quoniam
propter quid faciunt speculationem
aut enim omnino aut sic plurimis
et in pluribus per hanc figuram
quia est propter quid sit syllogismus
quare et per hanc erit faciens
scire propter quid et magis speculari

[illegible]

Postea quod quidem est scientiam per ista
hanc primam figuram venari potest
In media enim quidem figura non
fit cathegoricus syllogismus sed ipsa
quod quidem est scientia affirmationis
est In ultima autem fit sed non
universale sed quod quidem universaliter est. Homo
enim quodammodo est animal bipes homo

[illegible]

Amplius hoc quidem illis nihil
indiget illa autem per hanc densantur
autem et augmentantur quousque
utique immediata veniant. Apparet

igitur est quod maxime proprium scientie est prima
figura

Sicut autem esse a in b contingit indi-
visibiliter sic et non esse contingit.
Dico autem indivisibiliter esse aut
non esse eo quod non est eorum medi-
um. Cum igitur aut a quidem aut
b in toto aliquo sit aut ambo, non
contingit a in b primo non esse. Sit
enim a in toto c. Igitur si b non est
in toto c (contingit enim a quidem esse in
aliquo toto sed b non esse in hoc),
syllogismus erit quod non sit a in b. Si
enim a quidem omni inest c, in b autem
nullo est c, in nullo b est a.

Similiter autem est et si b in toto quodam
est, ut in d; d enim omni b est,
a autem in nullo d, quare a in nullo b erit per syllogismum.

Eodem autem modo demonstrabitur
et si utraque in toto quodam sit.

Quod autem contingit b non esse in quo
toto est a, aut iterum a in quo est
b, manifestum est ex coordinationibus
quecumque non communicant ad invicem.

Si enim nil eorum que sunt in a et d
ordinacione de ullo predicatur que sunt in
b e f, a autem in toto p sit coor-
dinacione p continente accidens est p
b non erit in c. Contingentibus
enim coordinacionibus omnibus est
et si b in toto quodam est

[illegible]

Si vero neutrum sit in toto ullo neque
est autem a in b, neutre est indumdua
non esse. Si enim erit medium neutre est
alterum ipsorum in toto necesse esse. Aut
enim in prima figura aut in media
erit sylogismus. Si quidem igitur in prima
figura b erit in toto quodam affir-
matiua non est ad hanc fieri propositionem.
Si vero in media quecumque contingit
ad utramque non posito privativo sit
sylogismus. Cum autem utraque negativa
sit non erit silogismus. Manifestum
igitur est quod contingit aliud in aliquo
esse indiuiduabile et quando contingit
et quo diximus.

Ignorantia autem non secundum negationem sed secundum dispositionem dicta est que est per silogismum facta deceptio. Hec autem in hiis que sunt primo et non sunt contingit dupliciter. Aut enim cum simpliciter accipiat esse vel non esse, aut cum per silogismum accipiat opinionem. Simplicis quidem igitur opinionis simplex deceptio, sed que est per silogismum plures sunt.

Non sit enim a in nullo b individualiter. Igitur si silogizet a in b esse medium accipiens c deceptus erit per silogismum. Contingit quidem igitur utrasque propositiones esse falsas. Contingit autem et alteram tantum. Si enim neque a in nullo c erit neque c in nullo b erit, accepta autem sunt utraque contraria, utreque enim erunt false.

Sit autem sic se habens c ad a et ad

b et quod necesse sub a sit necesse vel in

b esse quod impossibile est esse in toto

aliquo primum eorum dictum est in ipso a

b non esse. A autem non inesse omnibus

que sunt in c vel contrarie utrasque

Sed alteram veram contingit accipere

veram non tamen quaslibet contingentem

sed que c a r. Nam b c ipso f[alsa]

falsa erit. Propter id quod in nullo c b. Sed

que est a c particulariter ut si a in c et

in b est indivisibiliter cum eum pre

dicetur idem primum de pluribus neutri

in neutro erit

Differt autem nihil referens si non individualiter sit insit

Ipsius quidem esse deceptio per

propositum solum non erat in aliqua figura ceteris esse sed unius
tale

Quod vero ipsum non esse in prima figura et media est primum quidem igitur dicamus quot modis sit in prima figura et quo habentibus propositionibus

Nota quando in tercia figura sillogismus

Contingit quidem igitur utrasque falsas ut si nulli A et in B et in C sit medium. Qualiter et non accipiatur A quocumque C nullo. C aut in omni B utique sunt

Contingit et alteram falsam et hanc quamcumque contingente. Sit enim que est A C veram esse que vero est B C hanc falsam sed que est A C ~~[illegible]~~ quod vero quin non omnibus que sunt in est A. sed que B C falsam quin impossibile est C esse in B sed quo utique nullo est A. Non enim et vera

In prima figura

Sit quod est a c, propositio contraria aut
et si sint utraque vere et quando erit vera
si t que est b c, contingit veram esse
cum altera sit falsa ut si b et in c et
in a erit nullo est enim alterum sub altero
esse. quando si accipiat a in nullo c
erit falsa erit propositio maior igitur est tota
et altera falsa sit et in utrisque falsis
erit silogismus

[illegible]

Sed in media figura totas quidem
propositiones utrasque falsas non contingit
esse ... a in omni b sit nil erit
accipere quod in altero quidem omni, in alio
vero nullo erit contrarius aut sic accipere
propositiones et quod in hoc quidem sit, in hoc autem non
sit sic vero erit syllogismus. Si igitur accipiatur
sic falsae contrarium est quam
eo quod sic se habebunt. Si autem [illegible]

[illegible]

In quodam autem utramque nihil prohibet
falsam esse ut si c in b et in a quidem
sit. Si enim a quidem in omni accipiatur

[illegible]

esse in b aut nullo accipe quidem utrasque
falsas non in toto sed in quodam et econtrario
aut opposito privativo similiter. Alteram
aut falsam quamlibet contingit. Eodem enim
in a omni et in b est. Quare igitur accipiatur
in a quidem toto esse c, in b autem
toto non esse, que quidem est c a vera
erit, sed que est c b falsa est. Iterum
quod in b nullo est neque in omni a erit
si enim in a est et in b, sed non erat.
Si ergo accipiatur c in toto quidem a esse
in b autem nullo, quidem b c propositio vera est,
altera vero falsa. Similiter autem et transsumpto
privativo. Quod enim in nullo a est neque
in b nullo est erit. Quare igitur accipiatur
c in toto quidem a non esse in b autem
toto esse, que quidem est a c propositio vera est

[illegible] regula [illegible] falsa est
silogisabiles [illegible] figura [illegible]
[illegible] in parte [illegible] color [illegible] nullo albe-
do est [illegible] nullo albedo est color [illegible]
colore [illegible] albedo [illegible] nulla
albedo est color [illegible] et in
parte [illegible] color [illegible]
aliquis color [illegible]
albedine [illegible] ponatur a
b c. Et arguatur ut primo.

Altera autem falsa et utraque in omni
b est in nullo accipere a non esse falsa
est. Necesse enim est si in omni b et in
quodam a esse. Quare igitur accipiatur in
omni b quidem esse c, in a autem nullo,
que quidem est b c vera erit, que
autem est c a falsa est. Manifestum igitur
est quod utrisque falsis et altera sola erit
syllogismus deceptionis in individuis.

[illegible] regula [illegible] falsa est
silogisabiles [illegible] altera [illegible]
vera [illegible] falsa [illegible] color
est [illegible] albedo est [illegible] nulla albedo

ostendit quod possit concludi ex utrisque falsis et altera vera et pro quo possit concludi in [illegible] et [illegible] vera et [illegible] falsa

omnis color est [illegible]
nulla albedo est [illegible]
nulla albedo est color

ostendit [illegible] a c est falsa b c vera est

omnis color est [illegible]
nulla albedo est [illegible]
nulla albedo est color

ostendit quod [illegible] [illegible] a c est vera et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et pro

nullus color est sapor
[illegible] albedo est sapor
nulla albedo est color

ostendit [illegible] a c est falsa et [illegible] vera

nullus color est [illegible]
omnis albedo est [illegible]
nulla albedo est color

[illegible] albedine [illegible] posito [illegible] colore [illegible] [illegible]

Negativa mediata concludit in 2a figura

[illegible]

In his autem que sunt non indiuidua cum
quod illorum medium fiat syllogismus
non possibile est utrasque simplices esse istos
sed solum que ad maiorem extremitatem. Dico
autem illorum medium per quod fit utrorumque syllogismus.
Sit enim a in b per medium c. Convertere igitur
necesse est que c b privativa accipi si
sic manifestum quod illa hec c in b
enim quod et eius si que est a c si
hec enim quod si ratio fiet syllogismus. Si
autem est secundum ordinationem accipiat
medium ut d contineatur in toto a sit et
de b predicatur omni necesse enim est que
quod est b d [illegible] Altera autem
quod conversa hec quod [illegible] illa
[illegible] deceptio est
[illegible] que est illorum medium [illegible]

[illegible]

Si vero non per illorum medium fiet syllogismus
ut quando sub a sit medium in b autem
nullo est necesse est utrasque simplices esse
accipiendas utrasque enim sunt
quod si habeat istos si debeat syllogismus
fieri. Sic autem accepto utrasque sunt simplices

Ut si a quidem in toto d est. d aut in nullo
est b. Conversio enim hic fit quod est
d et ipsos utrasque pte [illegible]

[illegible]

Cum vero non sit sub a medium ut d
que quidem est a d vera erit que vero
est d b falsa. Nam que quidem est a d vera
est quod non erat in a d que vero est
d b falsa quoniam si esset vera et que
esset vera sed erat falsa [illegible]

[illegible]

Sed per medium figuram falsa deceptio
utrasque quidem non contingit falsas esse
totas. Cum enim sit b quidem sub a
nil contingit nihil quidem omni in ullo aut
nullo esse sicut dictum est prius. [illegible]

[illegible]

Altera vero potest esse falsa et quecumque contingit
Si enim c et in b et in a est si accipiatur
in a quidem esse in b vero non esse. Nam
quod a c est vera erit. Altera autem
falsa. Iterum autem si in b quidem accipiatur c.

ostendit quod [illegible]

In scda

esse in a aut nullo. quecumque est c

b. vero erit altera aut falsa. Et quod igitur

privativum deceptionis sit secundum quod dictum

est [illegible] erit deceptio [illegible]

[illegible]

affirmativa falsa media quo silogisatur

Cum vero sit affirmativa tunc quidem per proprium

medium impossibile est utrasque esse falsas

necesse enim est que est b c inesse. si quod

erit secundum quod sic dictum est prius quare

a c semper erit falsa. Et ... n[illegible] Et

aut est et si quo alia coordinatione acci

piat medium sic dictum est et in prima

[illegible] deceptionis necesse enim est que quidem

est d b inesse. que vero c a d. quare

et hec deceptio est eadem priori [illegible]

[illegible]

Cum vero sit non per proprium medium si quidem sit

D sub A, ratiocinatio quidem erit vera, altera autem falsa.
Potest enim A in pluribus esse que non sunt
sub invicem.

[illegible]

Si vero non sit D sub A, hec quidem enim
est semper, illa autem erit falsa; affirmativa enim acci-
pitur. Hec vero est D B contingit falsam
et veram esse; nihil enim prohibet A quidem in
nullo D esse, D autem in omni B, ut animal scientie,

[illegible]

Non est autem iterum neque A in nullo D neque
D in nullo B. Manifestum igitur est quoniam
non sit medium sub A et utrasque potest
esse falsas et quamlibet contingit. Quot quidem
modis et per quae possunt fieri in syllogismis
decepciones et in hiis que sunt per
demonstracionem manifestum est.

[illegible]

Manifestum autem est et si aliquis
sensus defecerit, necesse est et
aliquam scientiam deficere, quam impossibile
est accipere, si vero addiscimus aut per
inductionem aut per demonstracionem. Est autem

[illegible]

Demonstratio quidem ex universalibus inductio
aut ex hiis que sunt in parte
impossibile autem universalia speculari nisi per
inductionem quoniam et que ex abstractione
dicuntur per inductionem nota facere
est in unoquoque genere quedam etsi
non separabilia sunt in quantum unumquodque
huiusmodi est. Inducere autem non habentes sen-
sum impossibile est. Singularium enim
sensus est. Non enim contingit eorum
accipere scientiam neque enim ex universalibus
sine inductione neque per inductionem
sine sensu.

Est autem omnis sillogismus per tres
terminos. Et hic quidem demonstrare
possibile est quoniam est a in c. propter
id quod inest b. et hoc in c. Qui
privativus quidem est alterum alteri
habere quoniam est aliud in alio. Alterum
aut quoniam non est. Manifestum est igitur
quod hec principia et dicte suppositiones
ille sunt. Accipientes autem hec
sic necesse est demonstrare ut quod a in c
sit per b. Iterum autem quod a sit in b
per aliud medium. Et quod b sit in c
similiter. Secundum quidem igitur opinionem
sillogizantibus et solum dialectice
aptum est quod hoc solum intendendum
sit si ex quibus contingit
verisimilius fiat sillogismus. Quare
et si est aliquod in veritate eorum
que sunt a b medium videtur
autem non per hoc sillogizans sillogizavit

est dicere. Ad veritatem autem ex his
que sunt oportet intendere et habet autem
se sic quoniam est quod quidem quod de alio
predicatur non secundum accidens. Dico autem
secundum accidens ut album aliquando illud dicimus
esse hominem non similiter dicentes et
hominem album quidem enim cum non
alterum aliquid sit album est album
aut est quoniam accidit homini esse album.
Sunt autem quedam huiusmodi que quecumque ipsa
se predicantur huiusmodi quidem ipsorum quidem
Sit tamen c. quod huiusmodi quidem ipsum
quidem non sit in alio sed in hoc autem
b sit primo et non est aliud medium
iterum d in e sit similiter et hoc in b
utrumque igitur necesse est hoc stare
aut contingit in infinitum ire. Et iterum
si de a nihil predicatur per se, a autem in c
medium a nullo priori et c in
d et hoc in b utrumque et hoc
stare necesse est aut et hoc contingit
in infinitum ire. Differt autem hec
a priori quoniam hec quidem est utrumque
contingit incipientium ab huiusmodi
quod in nullo est altero sed aliud in
illo in sursum in infinitum ire.
Alterum autem incipientium ab huiusmodi
quod ipsum quidem de alio, de illo autem
nihil prius deorsum intendendo si
contingit in infinitum ire. Amplius
media quidem contingit infinita esse
determinatis terminis. Dico autem sic
ut si a in c sit medium autem ipsorum

sit b. Ab ipso autem b a. alteri et hoc
alia aliquid et hoc in infinitum contingit
abire aut impossibile est

Est autem hoc intendere idem esse et si
demonstratio in infinitum venire et si est
demonstratio omnis rei aut aliquorum
includantur termini aut deo. et in privativis
sillogismis et propositionibus ut si
a non inest b nulli. Aut primo aut si
est aliquid intra cui prius non inest
ut si ipsi g quod in d est omni et iterum
hoc et in alio priori. sit si d est quod
sit medium. Et necesse in hiis aut infinita
sunt in quibus non est, erit stare
aut stare. Sed in conversibilibus
non similiter se habet. Non enim est in
eque predicabilibus de quo primum
primo aut ultimum. Omnia enim sic
sunt ad omnia se habent. Et si sunt infinita
de ipso predicantia in utraque sunt predicata
infinita in se sunt. contingit quicquid
sed hec opinio sic accidit illud vel sic
predicamentum.

Vel quod negatur non contingit
media infinita esse. sed in sursum
sunt et deorsum. Sicut predicamenta
maxime est deo aut sursum quod
quod in universale magis est deorsum. et
quod in particulare est de. cum a predi
cante de c. infinita sunt media in
quibus est b. Manifestum est quod contin
git utraque que ab a in deorsum
alterum de altero contingit utraque

predicari in infinitum Antequam n(on) ...
veniat infinita sunt media per quibus
est b et a et infinitum infinita antequam
in a veniat Quare si hec impossibilia
sunt et ipsius a et c impossibile est
infinita esse media Neque enim si aliquis
dicat quod hec quedam que sunt a b c
contingentia sunt adinvicem quare
vera est media esse illa non contingit
accipere vel dicit quod non accipio utique
eorum que sunt b erit ad a et
ad c Aut igitur infinita media aut
non a quo tamen per sunt infinita
que statim sive non statim dicat at
nichil que enim sunt post hec infinita
est manifestum ut et in privativa
demonstracione quam statim si quidem in pre
dicativa statim in utrisque sic ab
ultimo enim non contingere neque in
finitum ab eo in quo statur et infinitum
re Dico autem in quo statur quod ipsum
in alio nullo est sed in illo aliud
ut c neque a primo in id in quo statur
vel ultimum Dico autem primum quod ipsum
quidem de alio de illo nullum aliud Si igitur
hec erit et in negatione stabitur
Tripliciter enim demonstratur non esse
Aut enim in quo quidem est c b in
omni sed in quo est b nulli inest
a Ipsius quidem igitur b c et semper
alterius spacii est necesse in imme
diata predicativa enim est hec
distancia Sed alterum manifestum

Et si in alio non est prius ut in d.
hic indigebit in omni b esse Et si iterum
in alio tempore d. priore non fuit illud
indigebit in omni d. esse Quare quod
deorsum statur et quae est in sursum
stabitur Et erit quod prius in quo
non erit a. Iterum si b. quidem in c
a in c aut nullo a in c nullo
erit iterum si hoc oportet demonstrare
aut plura aut per iterum igitur
igitur dicitur dedimus aut demonstratur
Quare aut utique demonstratur et quod d in b
omni est in c aut nullo demonstrare
est aliquid esse in b. Et iterum si hoc
in quo non erit aliud est quod
in c non est igitur quod esse semper
in superiori statur stabit et in non
esse Iterum aut est d a in
omni b. inest c in nullo inest hoc
in omni fit c in quo est a. Iterum
aut hoc aut superius dicta Aut
finite demonstratur illo tamen media
vero fit est iterum accipiet et b in
c esse in quo c non in omni est Et
hoc iterum finite quod aut necesse
est stare et in deorsum tamen
est quod stabit et in c. quod non est c.
Iterum aut est quod et si non vera
via demonstratur sed in omnibus
quidem quae prima figura aliqua
aut tertia quod sic stabit et finite
aut sic finita aut finite
accepta media non est finita omnia

Ad quod igitur in predicatione sic quod erat
esse statim manifestum est.
Sed quoniam illas logice speculantur
hic manifestum est quod hoc quod que
quid quod est predicantur patens est
Sic enim est diffinire aut si notum est quod
quid erat esse ... at non est
transire. Hec autem est in eo quod sunt e
predicamenta. Contingit autem sic dicere
cum non dicere album ambulare et
non magnum illud lignum esse et iterum
illud lignum magnum esse et hominem
ambulare. Alterum igitur est sic dicere
aut illo modo. Cum enim album quod esse
dico lignum tunc dico quod cui accidit
album esse lignum est sed non quod subiectum
est lignum ipsum album. Et namque neque
album est neque quod album vere
aliquid factum est lignum est quare
non est sed aut secundum accidens. Cum vero
lignum album esse dico non quod alterum
aliquid sit album illi autem accidit
album esse ut cum musicum album
esse dico. Tunc enim quod homo est albus
cui accidit esse musicum dico. Sed
lignum est subiectum quod et factum est non
non cum alterum aliquid sit album
sed quod aliquid vere lignum est aut
lignum aliquid. Si igitur oportet nomen
ponere sic sit predicare dicere hoc
illo modo aut nequaquam est predicare
aut predicare quidem non simpliciter est
secundum accidens predicare est autem sic

album quod quod subiectum sit sic legimus est de quo subiectum sit. Verbi gratia ut subiectum sit [illegible] de quo subiectum sumptum sit non sunt accidentia sic enim demonstrationes demonstrant. Quare aut in quid quid est aut quantum quale aut quantum aut ad aliquid aut facere aut pati aut ubi aut quando unumquodque de uno praedicabitur. Amplius quae quidem substantiam significant aut quod vere illud est aut quod illud aliquid sit erat de quo praedicantur. Quaecumque vero non substantiam significant sed de [illegible] subiecto dicuntur quod non est nec quod illud neque vere quod vere illud aliquid est accidentia ut de homine est album. Non enim est homo neque quod vere album est neque vere album aliquid est sed aut forsitan quod vere enim at est homo est. Quaecumque vero non substantiam significant oportet de subiecto quodam praedicari et esse aliquid album quod non aliud ens aliquid sit album est. Species enim gaudeant monstra enim sunt et si sunt nihil ad rationem sunt demonstrationes enim sunt de his. Amplius si non est hoc huius qualitas et illud huius neque qualitatis qualitas impossibile aeque praedicari ad invicem sic sed vere quod contingit dicere aeque aut praedicari non contingit. Aut enim sic praedicabitur ut est ut est aut genus sit aut cum differentia praedicari

Egredien[illegible] [illegible] ordine [illegible]

Hec autem ostensa sunt quoniam non est
infinita neque in sursum neque in deor-
sum ut homo lapis. Hoc autem hec
autem album est neque ab hoc ad hanc
hoc autem de callia in eo quod quid est
Horum quidem enim omnium est diffinire
hoc omnino infinita autem non est diffinire
intelligentem. Quare neque in sursum
neque in deorsum ut homo lapis
infinita sunt. Illam enim non est dif-
finire cuius infinita predicantur.
Ut quidem igitur genera adinvicem
liter predicantur erunt enim ipsum quod
vere ipsum aliquid est. Neque tamen de
qualitate aut aliorum ullum nisi
in accidens predicabitur. Omnia enim
hec accidunt et de substantiis predicantur
Sed quoniam neque in sursum infinita
erunt unumquodque enim eorum quod
predicatur quid sit aut quale aliquid
aut quantum aliquid aut horum aliquid que
sunt in substantia. Hec autem finita sunt et
genera quale aut quantum aut aliquid
facere aut pati aut ubi aut quando
Concessum autem est unum de uno
predicari ipsa autem de ipsis que
cumque non sunt aliquid non predi-
cari. Accidentia enim sunt omnia
sed hec quidem secundum se ipsa alia
vero secundum alterum modum. Hec
autem omnia de substantia predicari dicimus
Horum accidens aut non esse substantiam
aliquid nichil enim horum ponimus esse

quod non alterum aliquid dicitur esse quod
vere dicitur secundum speciem in aliis et alia
quaedam de altero neque in sursum genus
unum de uno neque in deorsum esse
dicitur de quibus quidem dicitur
accidentia quaecumque in substantia unumquodque est
haec autem non sunt infinita quoniam in
sursum ipsa quidem et accidentia utraque
non infinita sunt. Necesse est esse
aliquid de quo primum praedicetur aliquid
aliud et hoc stare et esse aliquid
quod non amplius neque de alio priori
neque de illo aliud prius praedicetur.
Unus quidem igitur modus dicitur demonstrationis.
Alius autem alius est. Si enim de quibus
priora quaedam praedicantur erit horum
demonstratio neque potius habere
possumus ad ipsa quam scire. Nec scire
quidem sine demonstratione. Si autem hoc
per haec notum est, haec autem nescimus neque
melius habemus ad ipsa quam scire
neque per hoc sciemus. Si igitur est
aliquid scire per demonstrationem simpliciter
et non ex aliquibus neque ex
suppositione, necessarium est stare media
vel praedicamenta. Si enim non steterint
sed est semper accipere superius
omnium erit demonstratio. Quare si infinita
non est transire, quorum est demonstratio
ea non cognoscimus per demonstrationem.
Si igitur neque melius habemus
ad ipsa quam scire non erit aliquid
scire per demonstrationem simpliciter sed ex

supponi et llorce quod igitur ex his
aliquis credet de eo quod dictum est
Palam autem manifestum est
per hoc velocius quod neque in
sursum neque in deorsum infinita pre-
dicantia contingit esse in determinatis
sententiis de quibus est intencio.
Demonstratio quidem enim est ex his
quecumque ipsa insunt et in se ipsa et eis
Secundum se ipsa autem dupliciter. Nec enim
enim illis insunt in eo quod quid est et
in quibus ipsa in eo quod quid est insunt
ipsis ut in numero impar quod inest
quidem numero est autem ipse numerus in ratione
ipsius et iterum multitudo aut indivisibile
in ratione numeri est. Horum neutrum
contingit infinita esse hec ut impar
numero. Iterum non si impari aliud
inesset cui inerat compositum et hoc
aut si est primum numerus inerit huius
que insunt ipsi. Si quidem non contingit
infinita huiusmodi esse in uno
neque in sursum erunt infinita.
At vero neque est omnia inesse primo
ut numero vel in illis numerum quare
convertibilia erunt sed non concedentia.
Hec tamen quecumque sunt in eo quod
quid est. Neque hec infinita sunt
neque esset diffinire. Quare si pre-
dicantia quidem per se omnia dicuntur et
hec autem non infinita sunt stabunt
utique in sursum quare et in deorsum.
Si autem sic est et que sunt in medio

duorum terminorum semper sint finita

Quoniam hoc est manifestum iam et demonstrationum quod necesse est principia esse et non omnium esse demonstrationem, quod diximus quosdam dicere media principia. Si enim sunt principia non omnia sunt demonstrabilia neque in infinitum procedere contingit. Esse enim horum quodlibet unum aliud est quam esse nullum spatium sed medium et indivisibile sed omnia divisibilia. Interius enim inmittendo terminum sed non assumendo demonstratur, quare si hoc in infinitum contingit, contingit utrorumque duorum terminorum infinita esse intermedia. Sed hoc impossibile est si predicationes steterunt in superius et inferius. Quia autem stent demonstratum est logice prius analetice vero nunc.

Ostensis autem his manifestum quod si aliquod idem ut a in c et d insit predicatum altero de altero aut nullo modo aut non de omni, quod non semper secundum commune aliquod inerit, ut isoceli et scaleni duobus rectis equales habere secundum quod aliquod inest commune; quod enim figura quedam est et non secundum alterum inest. Hoc enim non sic semper se habet. Sit autem b commune quod est a in c d. Manifestum igitur est quod b in c d commune et quod secundum illud aliud commune. Quare duorum terminorum medii infiniti utique

incidunt termini sicut est impossibile sic
quae secundum aliquid inesse non necesse est secundum
idem esse in pluribus quorum non erit
immediata propositio. In eodem secundum genus quod
ex atomis necesse est terminos esse.
Si quidem haec quae per se sunt erunt quae
non enim erat ex alio genere in aliud
descendentem demonstrare.

Manifestum autem est et cum
A in B sit, si quidem est aliquod medium
est demonstrare quod A in B sit et ele-
menta huius maiora sunt haec et tot quot
media sunt. Immediatae enim propositiones sunt
elementa aut omnes aut universales. Si
vero non est, non amplius erit
demonstratio, sed in principia via est.
Similiter autem erit si A in B non sit,
si quidem non est medium aut prius cui non
inest, erit demonstratio; si vero
non, non est, sed principium. Et elementa
eius tot sunt quot termini. Et horum
propositiones principia demonstrationis sunt. Et sicut
quaedam principia sunt indemonstrabilia, quod sit
hoc illud et quod sit hoc in illo, sic quod
non erit hoc illud neque quod sit
hoc in illo. Quare haec quidem esse
aliquid, illa autem non esse aliquid
erunt principia.

Cum autem indigeat demonstrare,
aliquid accipiendum est quod
de B primum praedicatur, sit illud C, et
de hoc similiter A. Et sic semper vadens
nequaquam propositio accidet neque

4a

Et iuxta et quemadmodum in aliis principium simplex

primum a. accipietur ut demonstretur semper medium densetur quousque indivisibilia fiant et unum. Est autem unum cum immediata fiat et una propositio simpliciter. Et quemadmodum in aliis principium simplex, hoc autem non idem ubique est, sed in gravi quidem mna, in melodiis autem diesis, vel dyesis in metris autem dimensio, aliud autem in alio, sic et est in syllogismo unum propositio immediata, in demonstratione autem et scientia intellectus. In demonstrativis quidem igitur syllogismis quod est nihil cadit extra, sed in privativis hoc quidem quod oportet esse nihil extra cadit, ut si a in b per c. non vero. Si vero nulli quidem omni c. in nullo c aut est a. Si iterum significet quoniam in nullo c a, medium accipiendum est primum a et c. Et sic semper procedet. Si vero indigeat monstrare quod d in e non sit in eo quod c e. In d quidem omni inest c aut nullo. Aut non in omni neque c cadit. Et aut est aut non oportet necesse. In tercio autem modo neque a quo oportet neque quod oportet privari nequaquam extra ibit.

Cum autem sit demonstratio alia universalis alia particularis, et hec quidem cathegorica illa vero privativa, dubitatur quales potior sit. Similiter autem et de ea que demonstrare dicitur et de ducente ad impossibile demonstratione.

Prius quidem igitur intendunt de universali
et particulari ostendentes autem
hoc de ea que demonstrare dicitur
et que ad impossibile ducentes
Videtur quidem igitur fortassis utique
quibusdam sic intendentibus particularis
esse potior. Si enim est secundum quam magis
scimus demonstrationem potior demonstratio
est. Magis autem scimus unumquodque cum
ipsum cognoscimus secundum ipsum quam secundum aliud
ut musicum Coriscum cum Coriscus
musicus quia omnis homo musicus est.
Sic similiter autem et in aliis. Sed universalis
quidem aliud non quod ipsum contingit de-
monstrat ut non quod est equilaterum
sed quod triangulus. Particularis vero quod
ipsum est. Si ergo potior quidem est
que est secundum ipsum, huiusmodi autem est
particularis magis et potior utique
et particularis demonstratio erit.
Amplius si universale quidem non est aliquid
preter singularia, demonstratio autem
opinionem facit esse aliquid hoc secundum quod de-
monstrat et quandam naturam esse habere
in his que sunt ut trianguli preter
quosdam et figure preter aliquas et
numeri preter quosdam numeros. Potior autem
est que est de esse quam que de non esse
et per quam non decipietur quam per
quam est; aut universalis huiusmodi. Pro-
cedentes enim demonstrant de hoc quod est

Aristotiles quod est analogum quemadmodum est
linea neque numerus neque solidum neque
planum sed praeter haec aliud. Si igitur
universalis quidem haec magis est de eo quod
est minus quam particularis et facit opinionem
falsam, deterior utique erit universalis particulari.

Aut primum quidem nichil magis in universali quam
in particulari ratio est. Si enim quod duobus
rectis inest non inest secundum quod equicru-
rium sed secundum quod triangulus est, cogno-
scens igitur quod equicrurium minus cognoscit
ipsum est quam cognoscens quia triangulus
est. Et omnino si non inest quidem secundum quod
est triangulus, postea demonstrat, non
utique erit demonstratio. Si vero sit, im-
possibile cognoscens secundum quod unumquodque est
magis cognoscit. Si igitur triangulus in
plus est et eadem ratio et non secundum equi-
vocationem triangulus est et inest omni
triangulo quod est duobus rectis. Et
non utique ysosceles equicrurium
triangulum sed quod est triangulus habet huiusmodi
angulos. Quare universaliter sciens magis
cognoscit secundum quod per se est quam secundum partem.
Potior utique est universalis quam particularis.

Amplius si quidem sit quaedam ratio una
et non equivoca universalis, erit utique nichil
minus quibusdam secundum partem sed magis
est quanto incorruptibilia in eis sunt quam
non secundum partem corruptibilia magis.

Amplius neque una natura est

Soluit rationes primam

2am

2am

[illegible]

Opinari aliquid esse hoc preter hec que
unum ostendit. Nichil enim magis quam in aliis
quecumque non aliquid significant, sed aut quale aut
ad aliquid aut facere aut pati sit. Si igitur demonstratio
non causa est si male audierunt. Amplius
si demonstratio est signum demonstrativum cause
et propter quid. Universale autem magis est causa.
Cui enim per se inest aliquid, hoc ipsum est causa ei.
Universale autem primum est causa. Ergo universalis est.
Et demonstratio dignior est magis cum causa
est et propter quid est. Amplius usque
ad hoc querimus propter quid et tunc opinamur
scire cum non sit aliquid aliud quam hoc
aut quod fiat aut quod sit. Finis enim et terminus ultimus
iam sic est. Ut cuius causa venit? ut acciperet
argentum. Hoc autem est ut redderet
cui debuit. Hoc autem est ut non iniuste ageret.
Et procedere cum non amplius propter aliud
neque aliam causam propter hoc sicut finem dicimus
venire et esse et fieri et tunc cognoscere maxime
propter quid venit. Si igitur similiter se habet
in aliis causis et que sunt propter quid, in hiis
autem et quecumque cause sic sunt sicut que est
cuius causa, sic scimus maxime. Et in aliis

[illegible]

igitur tunc maxime scimus cum non amplius
sit hoc propter aliud esse. Finem igitur cognovimus
quando quod quattuor quae sunt extra aequales
sunt quoniam aequilibrium interest. Adhuc autem
propter quid quia triangulus. Et hoc quare est
quoniam figura rectilinea. Si autem hoc amplius non est propter
quid aliud tunc maxime scimus. Et universaliter autem
tunc. universalis itaque potior est. Amplius quanto
utique magis secundum partem est in in-
finita cadit. universalis autem in simplex et finem.
Sunt autem quaecumque sunt infinita particularia et
non scibilia sed quaecumque sunt finita scibilia sunt.
Quaecumque itaque universalia sunt magis sunt scibilia quam
quae sunt secundum partem. Demonstrabilia ergo magis
sunt universalia. Eorum magis est demonstrabilium magis
est demonstratio. Simul enim magis ad aliquid
sunt. Dignior ergo universalis est quoniam et
magis demonstratio est. Amplius si magis est
eligenda secundum quam scimus hoc et aliud quam
secundum quam hoc solum cognovit. universaliter autem habens
cognovit et particulare. hoc autem habens universale
non scit. quare et sic utique magis eligenda
est. Amplius autem et sic. universalem magis
demonstrare est quod est per medium demonstrare

quod est proximum sit prius principio, proxime autem immediatum
est, hoc autem est principium. Quare ergo que ex principio
est ea que non est ex principio. Et que magis
est ex principio ea que minus est certior demonstratio.
Est autem huiusmodi universalis magis dignior. Itaque
utique erit universalis magis ut si oportet demonstrare
a de d, media sunt in quibus c b c, magis
est superius sit b, quare et si per b universalis magis
est. Sed quedam eorum que dicta sunt logice sunt.
Magis autem manifestum est quod universalis magis
principalis sit per hoc quoniam propositionem hanc quidem prius
habentes scimus quodammodo et posteriorem. Et habemus
posteriorem potentia, ut si aliquis cognoscit quoniam omnis
triangulus habet tres angulos equales duobus
rectis, scit quodammodo et ysochelem quoniam duobus rectis
potentia sit. Et si non cognoscit quoniam ysocheles sit.
Hanc autem habens propositionem universalem nullo modo cognoscit
neque in potentia neque in actu. Et universalis quidem
est intelligibilis, sed particularis in sensu perficitur.
Ergo universalis potior sit particulari. Tot
nobis dicta sunt. Quod autem demonstratio
privativa, hinc manifestum sit. Sit enim
demonstratio dignior aliis eisdem existentibus
x quotlibet x
aut que ex minoribus aut ex suppositionibus

[illegible]

aut pluribus. Si enim nota sunt similiter ve-
locius cognoscere per hec est. Ita aut appe-
tibilius est, pauca aut plura, quod melior
sit ex minoribus tale fit. Est demonstratio similiter
quod cognita esse media, priora aut no-
tiora. Sit quidem media demonstratio eorum quod
sit b c d, quod a in e sit, altera vero per b c
quod a in d sit. Similiter se habet hoc quod
in d sit et quod a in e sit. Sed quod a in d sit prius
est et cognoscibilius quam in e; per hoc enim
id demonstratur. Credibilius autem est per
est per quod et propter quod. Itaque per minora est demonstratio
melior est, aliis eisdem existentibus.
Utraque quidem igitur per tres terminos et propositiones
duas demonstrantur, sed hec quidem esse aliquid
accipit, illa vero et esse et non esse aliquid
plura. Itaque quare indignior est. Amplius
quoniam ostensum est impossibile esse utrasque
privativas propositiones fieri syllogismum, sed unam quidem
sic huiusmodi esse, aliam vero quoniam affirmativam.
Amplius inter hoc oportet accipere propositio-
nes. Quidem enim augmentata demonstratio-
ne est fieri plures privativas, affirmativas autem impossibile
est plures una in omni syllogismo esse. Dicit enim

[illegible]

in nullo esse a. in quibus e d. in c autem om-
ni b. Si igitur oportet iterum augere pro-
medium mittendum est. Maior quod a b sit d
sed b c sit e. Et quod quidem affirmativum est patet
esse sed d de b quod patet. Ad a autem ipsum
privative ponitur. Et quod quidem de omnibus b
sed a in nullo oportet esse d. Est igitur una
privativa propositio que est a d. Idem autem modus
est et in aliis sillogismis. Semper enim medium
predicativorum terminorum in utrisque predicativum
est sed privativi in utraque privativum
necesse est esse. Quare hec una maior fit
propositio. Alie vero predicative. Ergo notius
est per quod demonstratur et credibilius. Demonstratur
autem privativa per predicativa, predicativa autem
per illam non demonstratur. Prior ergo et notior
et credibilior cum sit melior utique erit.
Amplius si principium sillogismi propositio universalis immedia-
ta est. Est autem in demonstrativa affirmativa in
privativa autem negativa utique propositio. Affirmativa
autem negativa prior est et notior est. Per
affirmativam enim negativa nota est. Et
prior affirmativa est sicut et prius esse
quam non esse. Quare potius principium de-
monstrative

quam privativa dignioribus aut prius ut utique
dignior. Adhuc praedicativa est, sine enim
demonstrativa non est privativa. Et quod
etiam privativa dignior sit manifestum
est. Et ad impossibile ducente ostensiva aut quae
quidem differentia sit separatum. Sit ergo a in nullo b
in c autem omni b. Necesse est in nullo c esse
a. Sic quidem acceptis demonstrativa privativa
erit demonstratio quod a in c non erit. Quae
vero est ad impossibile sic se habet, si est oportet
demonstrare quod a in b non sit, accipiendum est
esse a in b et b in c quare accidit a in
c esse. Hoc autem sit notum et certum quod
impossibile est esse. Nihil quidem sicut
ordinatur dicit autem quod qualis sit notior
privativa propositio utrum quod a b non inesse
aut quod a c. Cum quidem est conclusio notior
quod non est quod est impossibile sit demonstratio
Cum autem in syllogismo sit demonstratio est
natura autem prior est que est quod a in b
non sit quam a in c. Priora enim et notiora
conclusionis sunt ex quibus est conclusio. Est autem
quae est a quidem in c non esse conclusio
A autem in b non esse ex quibus est conclusio

Non enim si contingit removeri aliquid horum est illa aut sunt ex quibus sillogismus hoc quidem quo sillogismus est per utraque sic se habeat propositiones aut totum ad partem aut pars ad totum se habet sed que sunt a c et a b propositiones non sic se habent ad invicem. Si ergo ex notioribus sit et credibilioribus dignior est. Sunt autem utreque ex non esse credibiles sed hec quidem ex priori illa vero ex posteriori prior simpliciter erit utique ea que est ad impossibile privativa demonstratio. Quare et hec dignior privativa. Manifestum est quod et ea que est ad impossibile prior erit.

Una scientia excellit aliam

Certior est autem scientia et prior quecumque ipsius quia et propter quid eadem sed non est ipsius quia extra eam que est propter quid. Et que non est de subiecto ea que est de subiecto ut arismetica armonica. Et que ex paucioribus ea que ex appositione ut geometria arismetica. Dico autem ex additione ut unitas substantia est sine positione punctum autem substantia posita hec ex appositione. Una autem scientia est et que est unius generis subiecti quecumque ex primis componitur et partes et passiones horum

Quia dicit a scientia

sunt per se. Altera autem scientia ab altera quarum
neque principia neque ex eisdem neque ex alteris sunt.
Huius autem signum est cum ad indemonstrabilia venerit;
oportet autem ipsa in eodem genere esse his que
demonstrantur. Signum autem est et huius cum
ad indemonstrabilia per se ipsa in eodem genere sint.
Et plures autem demonstrationes esse
eiusdem possibile est non solum ex eodem ordine
accipienti sed non continuum medium ut eorum
que sunt a b c et d, id est sed ex altero genere
ut sit a transmutari, in quo autem d moveri,
b letari, et iterum z quiescere. Verum igitur est
et d de b et a de d predicari. Letans enim movetur,
quod movetur transmutatur. Iterum et a de z et
z de b verum est predicari. Omnis autem letans
quiescit, quiescens transmutatur. Quare
per altera media et non ex eodem ordine est
syllogismus. Non tamen est neutrum de neutro
dicatur mediorum; necesse est enim eidem alicui
utraque inesse. Intendendum autem est per alias
figuras quot modis contingit eiusdem fieri syllogismum.

de fortuitis non est scientia

Sed eius quod est a fortuna non est scientia
per demonstrationem. Neque enim sicut necessarium est neque
sicut frequenter quod est a fortuna, sed quod preter hec fit.

Et sequitur

Sed demonstratio aliquorum est. Amplius cum
finis est aut per medium aut per extrema sit
tunc sequitur propter. Et si quod propter non sit et
quia non est. Si non sequuntur sunt sic sequitur
vel quia magis est. Quare sed quod a fortiori
est necesse sic sequitur est necesse sic. Non
utique erit ipsius demonstratio. Neque per sensum e-
st scire. Si enim sensus est talis quod magis

Sensibilium non est scientia

et non magis aliquid, sed sentire necesse est
aliquid et ubi et nunc. Universale autem et in omnibus
impossibile est sentire. Non enim hic est neque
nunc. Non enim utique esset universale. Quod enim semper et
ubique est universale dicimus esse. Quoniam igitur
demonstrationes universales sunt, haec autem non est
sentire, manifestum est quod neque scire per sensum
est. Sed manifestum est quod et si esset sentire
triangulum quod duobus rectis equales
habet angulos, quereremus utique demonstrationem
et non sicut quidam fatentur scire. Sentire
autem quod necesse est singulariter. Scientia autem est
in cognoscendo universale. Unde et si in luna essemus
videntes obiectam terram, non utique sciremus
causam defectus. Sentiremus enim quod nunc
deficeret, et non propter quid omnino. Non enim

esset videre sentire. nunc sed quod considerantes
hoc in ipso accidere videntes
demum omnino haberemus. Ex singularibus enim
pluribus universale manifestum est. universale autem hono-
rabile est. quia ostendit causam. quare de huius-
modi universale honorabilior est sensibus et intelligentia
quorum causa est. Sed de primis alia ratio
est. Manifestum igitur est quod impossibile sit sen-
tiendo scire aliquid. Quamvis sint reducta quaedam
ad sensus defectum in problematibus. Quaedam enim si
videremus non utique quaereremus. non tamen
scientes in videndo. sed tamen habentes universale
ex eo quod videmus. ut si vitrum perforatum
videremus et lumen pertransiens manifestum utique
erit et propter quid. Et propter quid videmus quidem
seorsum in utroque. intelligere autem simul est.
Et quoniam in omnibus sic est. Eadem principia esse
omnium syllogismorum impossibile est. Primum quidem
logice speculantibus. Aliqui quidem enim veri
sunt syllogismi. Alii autem falsi. Et si namque sit
verum ex falsis syllogizare. sed semel hoc fit ut
si a de c verum sit. medium autem b falsum
neque enim a in b est neque b in c. Sed
si horum media accipiantur propositiones falsae

aut ex eo quod omnia contraria falsa ex falsis et

vera aut ex veris. Alia autem sunt vera et falsa.

Postea vero falsa ex eis sunt. Est enim falsa

admirationem aut contraria aut impossibilia sunt esse

ut iustitiam esse iniustitiam aut timorem

audaciam et hominem equum aut bovem aut

equale maius aut minus ex positis aut falsis.

Neque ex veris eadem principia omnium sunt. Aliorum

enim multorum genere sunt principia neque conveniunt

ut unitates punctis non conveniunt. Haec

quidem enim non habent positionem, illa autem habent.

Necesse autem est aut mediis coaptare aut a

sursum aut a deorsum aut hos quidem habere

illos autem extra terminorum. Sed neque

communium principiorum sunt aliqua ex quibus

omnia demonstrabuntur. Dico autem communia ut

omne affirmare aut negare. Genera enim entium

quae sunt altera sunt et alia quidem in quantitatibus

alia vero in qualitatibus sunt solum de

quibus demonstratur per communia. Amplius principia

non multo minora sunt conclusionibus. Principia

quidem et propositiones sunt. Propositiones autem aut assumpto

termino aut interposito sunt. Adhuc conclusiones infinitae

sunt, termini autem finiti. Amplius principia quidem

Ex natura illa contingentia sunt igitur intentionis

hic habitus principale est eadem esse aut omnino

infinita. Cum infinite sint extremitates. Sed vero alie

quedam dicunt aliquis quod hec quidem geometrie

alie vero sillogismorum. Alie autem medicine

utraque erit aliud quod dicit nisi quod sint principia similiter

Sed eadem dicere derisio est quoniam eadem ex eis esset

omnia utraque sic sunt eadem. At vero neque quod

est ex omnibus demonstrare quodlibet horum. Ita

hoc est querere omnium eadem esse principia. Valde enim

insipiens est utraque enim in manifestis doctrinis

hoc sit neque in resolutione possibile est similiter

enim principia immediate sunt. Alteram autem medio accepta

sit propositio immediata. Si autem dicit ex primis

immediatas propositiones esse principia unum in unoquoque genere

est. Sed vero neque ex omnibus non oportet demonstrare

quolibet neque sic ex altera. Quare erunt utra-

que scientie altera. Relinquit autem sic prima sunt

principia omnium sed quod hic quidem hec ex illis autem

illa. Manifestum est et hoc est quod non contingit

demonstratum est enim quod alterius principia generis sunt

diversorum genere principia autem dupla sunt ex quibus

et circa quod ex quibus quidem igitur communia

sunt. Circa que autem sunt propria quod sunt ut numerus et

magnitudo

Scibile aut et scia differt ab opinabili

et opinione. Nam scia vniuersalis et per necessaria

est. Necessarium aut non contingit alit se habere.

[illegible] igitur opinio hec. Sunt aut quedam

vera quidem sed contingentia aliter se habere.

Manifestum igitur quod circa hec scientia non

est. Essent enim utique impossibilia aliter se habere.

At vero neque intellectus. Dico enim intellectum

principium scientie scientie neque non scientia est indemonstrabilis

hec aut opinio immediate propositionis. Verum

aut intellectus et scientia et opinio et quod per hec dicitur.

Quare relinquitur opinionem esse circa verum

quidem aut falsum. Sed contingens est aliter

et aliter se habere. Hec aut est acceptio

immediate propositionis et non necessarie. Et certum aut

est sic apparentibus. Opinio enim incerta

est et natura huiusmodi est. Adhuc aut nullus

opinari putat cum opinetur impossibile se

aliter habere sed scire. Sed aliquis quidem esse

sic. Vero tamen nihil aliter prohibet tunc putat

tamquam huiusmodi quidem opinionem esse, si non

scire. Quale igitur idem est opinari scire

et quale non erit opinio scientia et si quis

posuit esse aut nil contingit opinari

Consequitur autem hec quod sicut ille verum
opinatur per media per medio quousque
ad immediata veniat. Similiter si quidem ille
sciet et opinatur sciet. Sic enim et quia opinari
est et propter quid, hoc autem medium est.
Aut si quidem sic arbitrabitur non contingere
aliter se habere sicut se habent diffinitiones per quas
sunt demonstrationes, non opinabitur sed sciet. Si autem
verum quidem esse non tamen hec ipsis inesse
secundum substantiam et secundum speciem opinabitur et non sciet
vere. Et quia et propter quid, si quidem per immediata
opinabitur propter quid; si vero non per immediata
solum ipsum quia opinabitur. Eiusdem autem opinio
et scientia non penitus est, sed sicut falsa et vera
eiusdem quodammodo est, sic et scientia et opinio eiusdem.
Et opinionem enim veram et falsam ut dicunt quidam
eiusdem esse inconveniens accidit appetere alia
quidem et non opinari quod opinatur falso. Eiusdem
autem idem multipliciter dicitur, est autem sic quidem
est autem sic non. Commensuratum enim esse
diametrum vere opinari inconveniens; sed quia
diametros circa quam sunt opiniones idem, sic
eiusdem; sed quod aliquid erat esse utrumque
secundum rationem non est idem. Similiter autem et scientia

Et oportet eius esse ethice quod non sciat
aliquis quod non est contingere non esse
At secundum quod contingit ut si hec
quod quod vel homo est illa non homo quia
non autem vere homo id non est quod homo
hoc autem est sic non id Quantum autem
est eo tres quod necessaria opinionum sunt id et
scire contingit Dicunt enim hanc utrasque opiniones
habere se aliter habendi et non aliter id
esset quod vero non contingit In alio enim
unicuique contingit eius sic determinatum est
si in eo nil est sic esse et habet enim
opinionem sunt ut quod homo esse quod vero aut
est ethice aut sic contingere Reliqua autem
quo oportet distribuere in rationem et
intellectum et scientiam et artem et prudentiam
et sapientiam ethice quod non physice illa vero
ethice magis speculationis sunt
Solercia autem est subtilitas quaedam in non
perspecto tempore medii inveniendi ut si aliquis
videns quod luna splendorem semper
habet ad solem statim intellexit propter
quid hoc sit quia propter id quod illustratur
a sole Aut disputantem cui dicente

Cognoscit quia accomodatum est aut
propter id quod causa sit aut quia minime
causa sit. Immediatas enim medias causas
videns cognoscit et ultimas. Esse
splendidum a sole. Sit in quo a
lucere a sole. b. lunam. c. Inest lune
quidem c ipsi b quod est a sole. Ipsi autem
b a quod est ad hoc esse splendidum
a quo splendor. Quare et ipsi c a
per b.

Questiones autem sunt
equales numero hiis
que vere scimus.

Querimus autem quatuor
quia, propter quid, si est, quid est. Cum
quidem enim utrum hoc aut non hoc sit
querimus in numerum ponentes ut utrum
sol deficiat aut non, quia querimus.
Signum autem est invenientes enim quia
deficit pausamus. Et si in principio sciremus
quia deficit non querimus utrum. Cum
statim autem scimus quia, querimus propter
quid ut scientes quia luna deficit et
quia movetur terra et propter quid deficit et

Item quod ita moventes querimus et hec
quod sic intelligant. Querens autem aliquis
querimus utrum est aut non est centaurus
aut deus. Et hoc autem si est aut non est
simpliciter dico sed non si albus est aut non est.
Cognoscentes autem quia est, quid est
querimus ut querimus quid igitur est
deus aut quid est homo. Que quidem
igitur querimus et que invenientes scimus
hec et tot sunt.

Querimus autem cum querimus quia
est aut si est simpliciter utrum sit
medium ipsius aut non. Cum autem cogno
scentes querimus quia est aut si est aut
in parte aut simpliciter iterum propter quid querimus
aut quid est tunc querimus quid sit
medium. Dico autem quia aut si est in
parte aut simpliciter in parte quidem utrum deficit
luna aut augetur. Si enim quia est aut non
est aliquid in huiusmodi querimus simpliciter
autem est si est aut non est luna aut
nox. Contingit itaque in omnibus questionibus
querere aut si est medium aut quid
sit medium. Causa quidem medium

est in omnibus aut hoc querimus ut
utrum deficiat · utrum sit aliquid medium
aut non · Scientes enim quia est · quid
igitur hoc sit querimus Causa enim ipsa
esse non hoc aut hoc sed simpliciter substantiam
aut non simpliciter sed aliquid horum que
sunt per se aut secundum accidens medium est
Dico aut simpliciter quidem subiectum ut lunam
aut terram aut triangulum quid aut est defectum
aut equalitatem aut inequalitatem aut
si in medio sit aut non In omnibus enim
his manifestum est quod idem sit quod
quid est et propter quid est hec quid
igitur vel utrum hec opposita sint Amplius
quid est defectus privacio luminis a luna
a terre obviatione · propter quid est defectus aut
propter quid luna deficiat propter deficere lumen
opposita terra Quid aut est armonia
aut consonancia racio vel proporcio numerorum
in acuto et gravi propter quid consonat
acutum gravi propter id quod racio numerorum
habet acutum et grave et utrum sit
in numeris racio ipsorum Accipientes autem
quia est · quid igitur racio est

Quod autem omnium medium sit questio ostendit
querimus medium sensibile est querimus
enim non sentientes ut si defectus est vel
non essemus super lunam non utique quereremus
neque si fit neque propter quid sed simul manifestum
esset utrumque. Ex eo enim quod sentiremus et
universale fieret nobis scire. Sensus quidem
quod nunc obicit et manifestum enim quod nunc
deficit. Ex hiis universale fieret. Sicut igitur
dicimus quod quid est scire idem est et propter
quid. Hoc autem simpliciter est et non eorum
que insunt aliquid est aut que insunt
ut quoniam duo recti insunt aut quoniam maius
aut minus est. Quoniam igitur omnia que que-
runtur medii sunt manifestum est.

Quomodo autem quod quid est demonstratur
et quis modus introductionis
et quid diffinitio est et quorum dicamus
opponentes primum dubitationes de ipsis. Principium autem sit
futurorum quod utique sit magis proprium
habitis rationibus. Dubitabit autem
aliquis utrum idem sit et secundum idem diffi-
nitione scire et demonstratione an impossibile diffi-
nitio enim eius quod quid est videtur. Ad

Non omne demonstrabile est diffinibile

[illegible]

cum quod est omne vel et predicatum
est symbolum aut sit alii quod predicatum
alii at non videtur. Sed in 2a quod figura
predicatum omnes sunt in circulo non videtur
postea neque eorum que sunt in prima
figura omnium est diffinitio ut quod omnis triangulus
duobus rectis equales habet. Huius autem
ratio quoniam scire demonstrabile est habere
demonstrationem. quare si in talibus demonstratio
est manifestum est quod non erit diffinitio
eorum. Sciet enim utique aliquis et secundum
diffinitionem non habens demonstrationem nihil
enim prohibet non simul habere. Sufficiens autem
fides et ex inductione in talibus. differ-
entes enim aliquid nihil cognoscimus
neque eorum que per se sunt neque eorum que
sunt accidentia. Amplius si diffinitio substantie
quedam est cognitio huiusmodi autem manifestum
est quod non sunt substantie. Quoniam igitur non est
diffinitio omnis cuius est demonstratio manifestum
est. Quid autem cuius est diffinitio huius quidem
omnis est demonstratio aut non. Una quidem
ratio et de hoc eadem est. Huius enim
inquantum unum una est scientia

Non omne diffinibile est demonstrabile

[illegible]

si re demonstra sic demonstrabile est de
monstratio cum habet accidit quod impossibile
diffinitionem eius habens sit demonstratio
sicut Amplius principia demonstrationum dicto
sit quorum non esse demonstrationes monstra
est prius aut erit principia demonstrata et
priorum principia hoc ad infinitum abibit
aut prime diffinitiones erunt indemonstrabiles
Ergo utrum si non omnis eiusdem sit eiusdem
sit diffinitio et demonstratio aut impossibile est
Non enim demonstratio est eius cuius est diffinitio
diffinitio quidem enim ipsius quid est et sibi
sed demonstrationes videntur omnes esse suppo
site et accipientes quod quid est ut mathe
quid unitas et quid impar et de similibus
Amplius omnis demonstratio aliquid de aliquo
demonstrat ut quia est aut non est in
diffinitione autem nihil alterum de altero predicatur
ut quod animal de bipede neque hoc de anima-
li neque de plano figura neque enim pla-
num est figura neque figura planum Amplius
alterum quod quid est et quia est monstrare
diffinitio quidem igitur quod quid est ostendit
sed demonstratio quod est hoc de hoc aut non

[illegible]

est alterum aut alterum est demonstratio est
in si sit tamquam pars quedam totius hoc autem
dico quod ostensum est habere duobus
rectis si omnis ostensus est trianguli. partem
enim est. hoc autem totum. Hec autem
ad invicem non sese habent ut sit et
quia est et quid est. Non enim alterum
alterius pars est. Manifestum itaque quod
neque diffinicio habetur omnis sit demonstratio
neque cuius est omnis demonstratio huius omnis
sit diffinicio quare omnino eiusdem nullius
contingit utraque habere. Manifestum itaque
est quod neque diffinicio est demonstratio neque
idem erit. neque alterum in altero et neque
subiecta simpliciter se haberent. Ista autem quod
quid est. utrum sillogismus sit an demonstratio
est an non est sicut racione supposuit

Sillogismus quidem. aliquid de aliquo de-
monstrat per medium. Sed quod quid est proprium est
et in eo quod quid est predicatur hoc autem necesse
est converti. Si enim a ipsius c proprium et
manifestum est quia et ipsius b. et b ipsius
c. quare omnia sunt adinvicem. At vero
Et si a in eo quod quid est in omni b est

diffinicio non est conclusio de diffinito per sillogismum

Et ut b. de omni c. in eo quod quid est
dici necesse est. Quod vero non sic aliquis
accepit duplicans. Non enim erit a de c.
in eo quod quid est predicari neque si de quibus
c. b in eo quod quid est. Ipsum ergo quod quid
est est utrisque. Hec habebit. Erit utrisque
b de c. in eo quod quid est. Si igitur
quod quid est et quod quid erat esse utrisque
habet, prius in medio erit prius quod quid est
esse. Et omnino si est monstrare quod quid est ho-
[illegible] c. homo, a vero quod quid est sive
animal bipes sive aliud aliquid. Si igitur
sillogisatur necesse de b. a. omni predicari.
Et huius autem erit alia media ratio
quare et hec est quod quid est homo.
Accipit autem in dicendo ponendo prius
in medio termino considerare. Amplius
aut amplius est quod dicitur sic. Et
questione quemadmodum demonstrantes quid est anima
aut quid est homo aut aliud quodlibet eorum
que sunt quod est in principio petere. Ut
si aliquis diffiniunt animam esse causam
eius, causam vivendi. Hoc autem numerum se-
ipsum moventem. Necesse est enim petere

ciam · que vero est · unum esse sic ponentem
monentem sic id Non n sic consequitur
a b · ex hoc erit in ipso c · a quod quid erat
esse si verum erat · dicere quod movetur
solum neque si est a · quod quid est et de
b · predicatur omni et neque aliquod esse
sicut de homine esse sic et omnem hominem
at licet non sit sicut quod unum esse Et
quod igitur non sic accipiat non sil-
logizatur quod a sit in c · quod quid erat
esse in substantia Et vero sic accipit prius erat
accipiens quod in c · est quod quid erat
esse in substantia b · quare non demonstratum
est · quod n · quod erat in principio accepit
At vero neque per divisionem via est sillo-
gismus in resolutione eorum sicut dictum est
nequaquam n necesse sit rem illam esse
cum hec sint Sed sic neque inducens
demonstrat non enim oportet conclusionem in-
terrogare neque in concedendo esse sed
necesse est esse cum sint illa et si non
dicat respondens ut utrum homo at est
animal tum per a accepit at non sillo-
gismum iterum omne at a est gressibile

aut equationem · acceptum possibile et

hominem totum ac possibile · non enim

est ex dictis sed accepit hoc · Desinit

aut nihil in nullis aut in paucis

sic dicere. sic enim est · Non sillogismus

quidem igitur verus fit sic predictis

i de evenientibus sillogisari · Aliud in

probet hoc verum quod omne esse de

homine non sed quidquid est necessarium quod

erat esse ostendere · Amplius quod

probet aut apponere aliquid aut auferre

aut excellere sibi hec quod igitur

dimittitur · Contingit aut solucionem

accipiendo in eo quod est omnia

id quod est circa divisionem facta questi

finis et nihil relinquere · hoc aut non

est indivinum in sic oportet esse · Qui

sed sermones non est si vere aliquem co

gnoscere facit et hoc quod non est

inconveniens · Neque cui inducunt for

tasse demat sed ostendit aliquid

Synonima aut non dicat eo divisionem

dicens differentiam · Sunt enim in ...

que sine medio fiunt si aliquis dicat

quoniam hiis contingentibus dicere est hoc
esse. contingit interrogare propter quid
sit et in diversis terminis. quid est homo
animal mortale bipes sine pennis. propter quid
sine unaquaque posicionem / dicet enim
et monstrabit divisionem sicut opinatur
quod omne aut mortale aut immortale sit. huiusmodi
autem posicio omnis non est diffinicio
quare neque per divisionem demonstrat. sed
si diffinicio non syllogismus sit. Sed utrum
sit demonstrare quod quid est secundum suppositionem
accipientem quod quid erat esse
quod est ex propriis que sunt in eo quod quid est
et propria hec autem in eo quod est sola et proprium
est omne. hoc enim est esse illi. Aut
iterum quod quid erat esse accepit. hoc
enim necesse est esse per medium monstrare
Amplius sicut neque in syllogismo accipitur
quod est syllogizare. semper enim tota aut parte
est diffinicionis propositio ex quibus est syllogismus
sic neque quod quid esse oportet inesse syllogismo
sed seorsum hoc appositum esse. et ad
dubitantem an syllogizatum est aut non
est hoc contradicere quoniam hoc erat syllogismus

Adhuc neque quod erat esse sillogismum
sed utrisque hoc utrique positum erat
quod quid erat esse. quare non est sillogi-
smus quod quid est sillogismus aut quod quid erat
esse sibi aliquid. Et si ex suppositione
demonstrat ut si malo inest divisibile
esse sed contrarius aut contrariorum esse quibuscumque
contrarium est contrarium. bonum autem malo contrarium
est et indivisibile divisibili. Est utique bono
esse indivisibile esse. Etenim hic accipiens
quod quid erat esse demonstrat.
Accipit autem ad demonstrandum quod quid erat
esse demonstrat. Alterum sit. Et in demonstrationibus
est quoniam est hoc de hoc. sed non idem neque
eadem est ipsa ratio, et convertitur. 18
Utrosque autem secundum divisionem demonstrantes et ad
sic sillogismum est eadem oppositio. propter
quid est homo animal bipes gressibile
sed non est animal et bipes? Ex acceptis enim
neque una necessitas est unum fieri quod
predicatur sed sicut utique eundem hominem erit et musicum
et gramaticum. Qualiter igitur diffiniens
monstrabit substantiam aut quod quid est? Neque enim
sicut demonstrans ex confessis esse ...

facere quod non est aut sicut illa alterum
aliquid esse. Demonstratio enim hoc est hoc de hoc
sed inducere per singularia manifesta
sit eo quod omne sic quod nihil aliter est. non
quid est demonstrat sed quia est aut non.
Reliquus igitur alius modus relinquitur
non enim demonstrabit sensu aut digito.
Amplius quomodo monstrabit aliquis quid
est. necesse enim scientem quid est homo aut aliud
quodlibet scire et quia est. quod enim non est
nullus scit quid est. sed quid
significat ratio vel diffinitio aut quid
nomen ut cum dico tragelaphus. quid autem
tragelaphus est impossibile est. At vero si
demonstrabit et quid est et quia est quomodo
eadem ratione monstrabit. Diffinitio quidem enim est
unum aliquid et demonstratio aliud. aut id
quod est quid est homo. et esse hominem
aliud est. postea autem per demonstrationem dicimus
necesse esse demonstrari omne quia est nisi
substantia sit. Esse autem non substantia est ulli non
est enim genus quod est demonstratio itaque erit
quia est. quod et nunc faciunt scientie
quid enim significat triangulus accepit geometra

Sed aut demonstrat. Utrum igitur monstrabunt
diffinientes quid est aut quia vel triangulum
sicut neque aliquis diffiniens quod
est ipsum est neque si habet amplius
aut est et per nunc dictos modos diffini-
tionum non demonstrant diffinientes quoniam est.
Nam et si est ex medio aliquod equale
sed propter quid est quod diffinitum et propter quid
est circulus esset enim utique et montis
erei dicere ipsum. Neque enim quoniam possibile sit
esse quod dicitur assignant termini sed semper
licet dicere et propter quid. Si ergo
diffiniens demonstrat aut quid est aut
quid significat nomen si non est ullo
modo quod quid est erit utique diffinitio
oratio nomini idem significans. Sed
inconveniens est primum quidem et non substantiarum
utique esset et eorum que non sunt.
Significare enim est et que non sunt. Amplius
omnes rationes diffinitiones erunt esset
enim nomen imponere cuilibet rationi quare et
termini utique disputaremus omnes et Ilias
diffinitio sit. Amplius neque nulla

[illegible]

scientia demonstrat utique quia hoc nomen aliquid

quod quid est significat. Neque diffinitiones igitur

hac assignant. Ex his igitur neque dif-

neque sillogismus videtur idem esse neque eius-

dem neque diffinitio nil demonstrat neque quia

quod quid est neque diffinitione demonstratione co-

gnoscere est.

Iterum autem speculandum est quid horum

bene dicitur et quid non bene et quid est diffinitio et utrum

quod quid est aliquo modo demonstratio

aut diffinitio aut nullo. Quoniam autem sicut diximus

idem est quod quid est scire et causam ipsius si est

ratio enim huius quia est est aliqua

causa eius et hec aut eadem aut alia est.

Et si utique alia est aut demonstrabilis aut

indemonstrabilis est. Si igitur est alia

et contingit demonstrare necesse est medium

causam esse et in figura prima demonstrari.

Universale enim et predicatum est quod demonstratur.

Unus quidem igitur modus utique qui nunc exquisitus

per aliud quod quid est ostendere. Et quorum

enim est quod quid est necesse est medium esse

quod quid est et propriorum proprium. Quare hoc

quidem monstrabit illud vero non monstrabit.

[illegible]

eam que quod erant [illegible] rei et [illegible]
modum quia non sit [illegible] dictum est [illegible]
secundum est logicus sermo [illegible] quod est [illegible]
argumentum contingit [illegible] [illegible] item
ex parte Quarta [illegible] quod [illegible] habetur
quia est aliquid autem et sunt [illegible] sunt
secundum [illegible] quod [illegible] est cognoscere
[illegible] quod erant esse
non [illegible] est [illegible] est [illegible] quia est
ignorantes secundum est et hoc autem secundum est [illegible]
quod [illegible] habemus aliquid habetur
quod ipsius rei ut [illegible] ipsius [illegible]
quod [illegible] est et [illegible] quod
[illegible] quod [illegible] est et [illegible] ipsius at
quidam est et [illegible] ipsius [illegible] et [illegible]
[illegible] Ex quocumque quod [illegible]
[illegible] quia sunt [illegible] est nullo modo se habere
ad quod quod est [illegible] quod secundum [illegible]
[illegible] autem quod est [illegible] quia est
nil [illegible] est secundum [illegible] habemus [illegible]
quod est facile est [illegible] quod ad [illegible]
habemus quia est [illegible] et quod quidem
[illegible] igitur habemus aliquid quod quod
est [illegible] quod sit [illegible] in quo [illegible]

in quo c, oppositio terre in quo b. utrum quidem
igitur deficit c aut non, b querere est.
sunt autem quecumque habemus, quid sit illud
est querere quecumque quia est habemus
utrumque est aut non est. hoc autem nil differt
querere quam si est ratio ipsius. Et si est
hoc vel illud dicimus esse aut quecumque est
contradictionis ratio utrumque habendi duos
rectos aut non habendi. Cum autem inveni-
mus simul quia et propter quid scimus si per
medium sit. Si vero non, quia propter quid non.
Sit ergo luna c, defectus a, luna ple-
nam umbram non posse facere nullo
nobis medio existente manifesto in quo b. Si
ergo in c est b, hoc est non posse facere
umbram cum nullo nobis medio sit mani-
festo, a quod est deficere, quia deficit
quidem manifestum est, propter quid nondum.
Et quia defectus est scimus, quid autem
nescimus. Cum autem manifestum fuerit a in
c, propter quid est querere b quid est,
ut utrum sit obiectio aut conversio lune
aut extinctio. hoc autem est ratio alterius
termini ut in his que sunt quia a. Est enim

definitio ostensio. Quid autem est tonitruum?
extinctio ignis in nube. Cur tonat? nubes
C tonitruum A extinctio ignis B. In C
igitur B est nube, extinguitur enim in ipsa
ignis; hoc autem est sonus. Et est ratio quidem
A primo termino B. Amplius autem rursus huius aliud sit
medium et reliquarum est ratio. Quoniam igitur
accipitur quid est et fit notum, dictum est,
quare sillogismus quidem ipsius quod quid est non
fit neque demonstratio, manifestum tamen est per sillogismum
et demonstrationem. Quare neque sine demonstratione est
cognoscere quod quid est cuius est causa altera,
neque est demonstratio ipsius, sicut et in oppo-
nibus diximus. Est autem quorundam quidem
quedam altera causa, quorundam autem
non est. Diffinitionis quidem et in principiis scire
non habet medium quo demonstretur. Sed eorum
sunt manifesta scire potest habere medium.
Quare manifestum est quoniam eorum que est
quod est alia quidem sine medio et principia
sunt que et esse quod est et quia sunt supponere
oportet aut alio modo manifesta facere, quod utique
arithmeticus facit: et enim quid est
unitatem esse supponit et quia est. Sed

habentium medium quorum est altera
quidem causa sui et ipsius esse est per
demonstrationem sui diffinitionem est ostendere non
per quod est demonstrantes. Diffinitio
autem cum quidem dicatur ratio ipsius quid
est manifestum est quoniam alia quidem erit
ratio ipsius quid est significans non
et erit ratio altera nominalis ponens
ut quid significat quid est sicut triangulus
est quod vero habentes quia est quaerimus
propter quid est difficile autem est sic
accipere que non scimus quia sit causa
autem dicta est prius difficultatis quia
nec si est nec si non est scimus sed
aut secundum accidens. Ratio autem una est
dupliciter haec quidem copulatione sicut
Ilias alia vero una de uno osten-
dere non secundum accidens. Una quidem diffinitio
igitur termini est quae dicta est. Alia
vero terminus est ratio demonstrans propter quid.
Unde prima quidem significat quid est
demonstrat autem non prima autem posterior
manifestum est quod erit ut demonstratio
eius quod quid est positione differens a demonstratione

Differt autem dicere primo quod terminat et quod
est terminus Sicut in hoc quod est primo
id quod attingentem equum in umbilicus
quod est terminus quare causa rationis
dicatur et hoc quod est determinatio convenit
hoc autem diffinicio Amplius contingens
semper in umbilicus. Hoc autem est quae est
ipsius quod est determinacionis confusio. Quod
est in medio diffinicio ipsius quod
est indeterminabile. Una vero forma
ipsius quod est causa dicitur a determinacione
Determinacio autem est quae est ipsius quod
est confuso contractum ergo dicitur
est et qualiter est ipsius ipsius ergo quod est
determinacio et quo est et quo non est et quorum
est et quorum non est Amplius autem dico
quot modis dicitur et qualiter ergo quod est
est determinatur et quo non et quorum est
et quorum non est Adiacet et ad de-
terminacionem quo se habet et quo contingat
eius esse et qualiter non contingat
Volumen autem hoc est opinionum 2 omnium
quae de omnibus causis Causeat
Quatuor sunt una quidem ergo quae creat esse

Una vero cum hec sint necesse est hoc esse
altera autem que aliquid primo movit
quarta vero causa est cuius gratia. omnes autem hee per
medium monstrantur. Et hoc enim quod cum sit
necesse est hoc esse una quidem propositione accepta
non est, duabus autem ad minus. hoc autem est
cum unum medium habeant. hoc igitur uno
accepto conclusionem necesse est esse. manifestum
autem est et sic propter quid quare rectus in
semicirculo. quo existente rectus est. sit
ergo recta in quo a media duarum rectarum
in quo b. que est in medio circulo
in quo c. a igitur rectum esse in c que
est in medio circulo causa est b. hec
enim ipsi a equalis est quod vero est c ipsi
b. duarum enim rectarum medium est. Eo
existente igitur medio duarum rectarum
a in c est. hoc autem erat in semi
circulo rectum esse. hoc autem idem est
quod quid erat esse eo quod hoc significaret
ratio. atque in ipsum propter quid erat esse
causa monstrata est media. Et hoc autem
propter quid Medorum bellum fuit athe
niensibus que causa est bellari athenienses

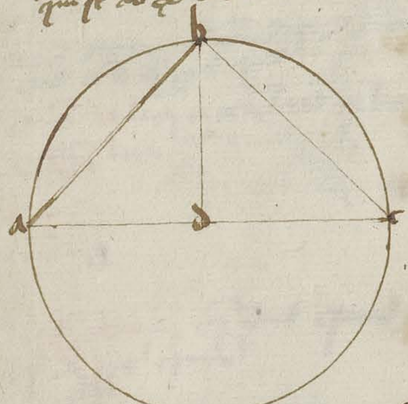

68

qui in sardos cum erecteis invaserunt propter hoc enim motum
est primum. Bellum in quo a, priores
invadere b, athenienses c. Est utique
b in c. Priores autem invadere atheniensibus
a autem in c est debellari; eius enim priores
iniuste aggressi sunt. b autem debellari priores in-
ceptores; b autem priores athenienses. Priores
enim inceperunt. Medium igitur hic causa
movens. Quorum vero causa est
propter aliud ut propter quid ambulet ut
sanus fiat; propter quid vero domus ut salvet
propter quid post cenam oportet ambulare
et ea gratia. Nihil differt ambulare post
cenam in quo c, non eminere cibos in
quo b, sanari in quo a. Sit itaque
post cenam ambulare esse faciens non
superenatare cibos iuxta os ventris
et hoc esse sanum. Videtur enim inesse
ipsi ambulare quod est c, quod est non eminere
cibos; huic autem quod est sanari a. Quae
igitur causa est in c quod a ipsi b inest
est sic b non eminere cibos; huius autem
autem quod est sanari ratio. Ergo
est in c quod a ipsi propter quod hoc autem c

Per illud vero quod ait sic dominabitur
intelligitur quod bene mediocritas concretionem hoc est sanari
dispositis aut quantitate corporis. Et magis vero
quoque apparebit consumatio aut excessio
sit hic vel in causa et in motum ubi quod
cum medium ... primum sed hoc aut ipsum ultra
num ultimum aut est intelligitur quod est
coniungat aut ... et unum vel quod est
et intelligitur quod est vel ex natura ut
lucerne pellem ... ex natura
digreditur quam in ... est ... per
maiores partes sed quod ignis sit digre-
diendo et intelligitur aliquid ut non offendat
itaque si esse coniungit et si coniungit / sic si
tonat extinctio ignis in nubibus natura est
stridere et sonare. Et si tonitru quemadmodum py-
tagorici dicunt minarum causa | ut qui sunt
in tartaro contingit timeant. Plurima aut
... sunt vel maxime in his que non sub-
sunt vel constantibus. hec quod intelligitur hoc non
fiat illa vero ex natura ... aut ...
et hec quod in ... et motum sit
... ex natura vel ... vel ... fit
... causam naturalem ... in hoc est

[illegible]

Et a natura et arte et fortuna aut non propter aliquid fit

ab intelligentia aliqua quandoque [illegible]

[illegible] ut ab eo quod per se frustra

et ut domus aut effigies neque a casu

[illegible] hec alia vero per fortuna ut sa-

nitas et salus magis autem in quibuscumque

contingit et sic et aliter [illegible] a fortuna quando

fit quare finis bonum propter aliquid fit. Eadem

autem causa est et in his que fiunt et in

factis et futuris que vero est in his que

sunt medium enim est causa in his que

sunt quando est ipse aut que fiunt quando

factis aut facta et futuris futura ut propter

quid factus est defectus propter id quod in medio

facta est terra fit autem propter id quod fit erit autem

propter id quod erit in medio et est autem propter

id quod est. Quid est cristallus accipiatur

ergo quod aqua densata aqua est c densata

in quo a causa medium in quo b defectus

caloris penitus. Est ergo in c quod b b

in b autem densatum esse quod est in quo

a. Fit autem cristallus cum fiat b. Factus est

autem facto b. Erit autem futuro futuro. Hec

quidem causa et cuius causa est causa simul

fiunt cum fiant et sunt cum sunt in eo

quod factum est et futurum similiter. In his autem que
non sunt sed simul sed in aliquo tempore
fit videtur nobis alterum alterius causam esse
hoc factum esse alterum factum et futurum
futurum et omnis autem quod fit si aliquid antea
factum est. Est quod a posteriori facto syllogismus principium
autem est et horum facta que fiunt. Unde et
in his que fiunt similiter. A priori autem non
est ut quoniam hoc factum est quoniam hoc posterius
factum est et in futuro similiter. Neque enim in infinito aut
finito erit tempore quare quoniam hoc verum est dicere
factum esse hoc verum est dicere factum esse
prius. In medio autem falsum est dicere hoc altero
facto. Eadem autem ratio et in futuro. Neque quoniam hoc
factum est hoc erit. Medium enim oportet congenerum
oportet esse factorum factum futurorum futurum
sic in his que fiunt fiens. In his vero que sunt
esse sed futurum esse et esse non contingit simul
esse genitum. Amplius neque in infinitum
contingit esse tempus medium neque finitum.
Falsum enim erit dicere in medio. Speculandum
quid est continens ut post illud quod
factum est sit fieri in rebus. Et manifestum
est quod non est contiguum cum facto esse quod fit

neque non factum omnino facto esse. Terminum enim consequenter
et athomum sic neque sunt puncta adinvicem
copulata neque consequentia sunt utique enim indivisi-
bilia sunt neque non divisibile cum eo quod factum
est inter id quod [illegible] sunt divisibile
quod autem factum est indivisibile est [illegible] ergo
linea ad punctum se habet sic factum quod fit ad id
quod factum est. Erunt ergo infinita facta in eo
quod fit ad id quod factum est magis autem manifeste
in ultimis de motu compositis dicere de his.
De eo quod ergo quod est cum eo quod primum
sic habent media causa in tantum accipi-
[illegible] medium sine
medio esse ut non factum est quod factum
est [illegible] ergo est [illegible] inter
[illegible] est ipsi [illegible] quod est primum
[illegible] factum est [illegible] ergo [illegible] fiat
a [illegible] est factum esse [illegible] causa autem
est quia b non facto [illegible] est factum esse
[illegible] esse a prius fuisse [illegible]
accipere aliquid medium stabit [illegible]
[illegible] cadet inter
infinita. Non enim contingit factum omnino facto
[illegible] dictum est sic neque terminum [illegible]

est a medio et ab ipso nunc prius similiter
aut est et in eo quod erit si enim verum
est dicere quod erit b. necesse est a medio
et ab ipso nunc prius dicere autem est neces
quod erit necesse est prius vero dicere quod a erit
hoc autem causa est c. sequitur enim b. erit
prius c erit dicere vero quod prius a erit similiter
aut infinita est decisio in hiis. non enim
quod erit consequentia ad invicem propinquat
et in hiis sic medio accipiendum est similiter
autem se habet in operibus ut si facta est domus
necesse est decisos esse lapides. Et factos
esse hoc propter quid quoniam necesse est funda
mentum factum esse si non et domus non facta
est dicere vero fundamentum est prius lapides
factos esse necesse est. Item si erit domus
similiter prius erunt lapides [illegible]
per medium. fiet enim erit fundamentum in
prius. Quoniam autem videmus in hiis que fiunt
circulo quandam generationem esse contingit hoc
esse dicere vero consequentur et ad invicem medio
et termini in hiis enim quod est consequens
autem hoc est in primis quod [illegible] generatio
circulo autem esse hoc est in propositis autem

videtur sic [illegible] et [illegible]

[illegible]

est [illegible]

est [illegible]

[illegible] et

[illegible]

[illegible]

[illegible] ut

[illegible]

[illegible] est [illegible] esse

[illegible] de [illegible]

est et [illegible] semper [illegible]

[illegible]

[illegible] esse [illegible] est [illegible]

[illegible] esse [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et [illegible]

aut [illegible] est

[illegible] autem [illegible]

quod est una [illegible]

[illegible]

non [illegible] est [illegible]

[illegible]

quod inquiratur si periculo (?) procedat in diffinicione

Amplius inspice quod omnino [illegible]
ad [illegible] vel alius ut est aliquid omni uni-
tatem numeri sed vel non unitatem sic quod est numerus [illegible]
unitatem sed et non unius sed impar numerus omni
unitate vel in pluribus est [illegible] quoque
numeri sed non est genus [illegible] quidem est
numerus est [illegible] impar est
hoc [illegible] accipienda sicut ipsum ad hoc
quoniam [illegible] accipiant [illegible] quoniam
unumquodque quidem in pluribus sit [illegible]
[illegible] plures [illegible] cum unitate est [illegible]
[illegible] esse ut unitatem numeri [illegible] impar
[illegible] utrobique et sic quod est non numerus
[illegible] sic non [illegible] unitatis
[illegible] quam unitas est numerus par [illegible]
vel sic [illegible] cum utrisque aliud
quod imparibus omnibus numeri [illegible]
ad vel dualitas [illegible] ad nullo alio [illegible]
ad [illegible] est nobis in superioribus [illegible]
[illegible] quod sit in eo quod quidem est predica-
[illegible] aut [illegible] vel unitate aut
vel in quibusdam aliis sic accipiatur in eo quod
quod est [illegible] accepta vel eo ne-
cessitate [illegible] cum unitas hoc [illegible] ad

[illegible]

Sed sit quod hic [illegible] est haec [illegible]
nisi hoc esset [illegible] esse ut genus
aliquid esse [illegible] ad [illegible] non
[illegible] [illegible] in plures [illegible] bini-
tati esse [illegible] [illegible] esse [illegible]
quod [illegible] in potentiam in plures [illegible]
nulli [illegible] alterius [illegible] [illegible]
cum [illegible] esse [illegible]
hoc [illegible] esse quae est in ato-
[illegible] praedicatum [illegible]
et alii [illegible] ut [illegible] [illegible]
esse [illegible] Congruum autem est cum tot
aliquam negationem disparationis [illegible]
in altera [illegible] prima ut unius in bini-
tatem et dualitatem. propterea sic con-
differentias accipe [illegible] [illegible] luce
et [illegible] [illegible] propterea ad hoc accipi-
endum est quod genus sit [illegible]
qualitatis et [illegible] parati speculari [illegible]
quia prima compositio est ex contrariis
convenientia ex differentiis [illegible]
ultra quod primum est omnium differentiarum
quod simplex est. Et simplicia [illegible]
convenientia solum. aliis autem [illegible] illa

Sed divisiones que fiunt secundum differentias uti-
les sunt in id quod est sic procedendum. Quomodo vero
demonstrant sic dictum est in prioribus.
Utiles autem itaque sunt sic solum ad col-
ligendum quod quid est et etiam videntur utique nichil
Sed mox accipere omnia sicut si a principio
accepit aliquis sine divisione. Differt
autem aliquid primum vel posterius predicatorum predicari
ut dicere animal mansuetum bipes aut
bipes animal mansuetum est. Et iterum ex
hac differentia est homo aut quodlibet esse unum
sic necesse est dividentem repetere.
Amplius autem nichil derelinquetur in
eo quod quid est sic solum contingit. Cum
primum acceptum est genus si quis aliquam
inferiorum aliquam divisionem accipiat non
cadit omne in hoc ut non omne animal
aut totum pennatum est aut divisum
pennis sed pennatum animal est omne. Huius
enim differentia hec est. Primum autem differentia animalis
est in qua omne animal incidit. Simile autem est et
in aliorum unoquoque et in hiis que extra genera
et que sub ipso sunt. Ut in ave in qua
omnis avis et in pisce in quo omnis piscis.

[illegible]

Sic quod qui ambulans aliquis est
sic qui nil relatum est aliud aut re
linquere necesse est vel non sic velut est
differentem vel dividentem contra sic que
sit ad unumquodque et cum impossibile quod
dicat esse omnes dicas cognoscere quod sit
ad unumquodque non cognoscentem unumquodque
Sicut aut dicas non e unumquodque sic
a quo .n. non dicit idem dicit hoc e
hinc / a quo dicit dicit alterum ab hoc
primum quod ergo hoc planum est hoc enim per
omnes dicas aliud est inter n. dicas
sit in esse sic sed non in stam neque
ipse per se aut cum accipias opposita
in dicas vel cum omne medium hic a sic
medie vel accipiat in altero medie esse
Et hoc cognoscit nil dicit sic aut non sic
in quibuscumque dicant / De aliis dicas
manifestum enim est quod si sic videre
veniat in hoc quorum non amplius est
dicas habebit eum sic Sed aut mediam
in dimissionem si sint opposita quibus nihil
medium est non repetitio hoc enim omne
in altero ipsorum esse Sic quod illius

[illegible]

Ad assignandum diffinitionem tria sunt consideranda

dicta est. Ad probandum autem terminum per divisiones tria oportet coniecturari accipientem predicamenta in eo quod quid est et hoc ordinare quid primum hoc secundum et quoniam hec sunt. Est autem horum unum primum per id quod possumus sicut ad accidens colligere quoniam inest et per genus probare. Ordinare autem sicut oportet est si primum accipiatur. hoc autem erit si primum accipiatur quod omnibus inheret, illi autem non omnia. Necesse enim aliquid esse huiusmodi. Accepto autem hoc in inferioribus iam idem modus est. Secundum autem aliorum primum erit, et tertium sic se habentium. Remoto enim superiori consequentium alterum primum erit, similiter autem et in aliis. Quod autem omnia sunt hec manifestum est ex eo quod accipimus primum quod secundum divisionem quoniam omne est aut hoc aut aliud. est autem hoc, et iterum totius differentiam, ultimi vero nil differre specie. Amplius hoc manifestum enim est quoniam neque plus apponitur, omnia enim in eo sunt in eo quod quid est accepimus horum. Neque deficit nihil, aut genus aut differentia utique esset. Genus quidem igitur et primum et cum differentiis ...

acceptum est. Dico que omnibus generibus ho-
cum amplius est ultima specie indicatur
ultimum. hoc est dictum non differre. Querere

investigatur diffinitio passionis

aut oportet intendentem in similia et
indifferentia primum quid quidem omnia habeant
ipsa iterum in alteris que in eodem quidem
genere sunt cum illis, sibi autem ipsis quidem
idem specie, illorum autem alteris. Cum autem
in his acceptum sit quid omnia habent
idem et in aliis similiter in acceptis utrum
similiter est intendendum si idem sit quousque
utique in unam veniat rationem. hec
enim erit diffinitio. Si vero non vadit
in unam sed in duas aut in plures
manifestum est quoniam utique erit unum aliquid
quod queritur sed plura. ut dico si quid est
magnanimitas querimus intendendum est in
quosdam magnanimos quos scimus quid habent unum
omnes inquantum huiusmodi sunt ut Alcibiades
magnanimus aut Achilles aut Aiax quid unum
omnes non tolerare iniuriam. hic quidem
enim dimicavit. hic vero insanivit. hic
autem interfecit seipsum. Iterum in alteris
ut Lysandro aut Socrate si iam indifferentes

possibile et impossibili hec duo accipe
intendo quod ipsi habent aut impossibi
litatem que est ex fortuna aut volu
ntatis [illegible] ut alius sit due
species utraque [illegible] magna. Semper enim
[illegible] non enim in [illegible]
[illegible] mediume [illegible] aut in [illegible]
[illegible] aut impossibile determinate. [illegible]
[illegible] quod [illegible]
singularibus in [illegible] Et [illegible]
equivocatio latent magis in [illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible] certum sic et in [illegible]
[illegible] ea que
singulariter dicuntur sit in utroque
[illegible] ut simile [illegible]
[illegible] coloribus et figuris et [illegible]
est in voce Et sic in qua [illegible]
ne equivocatio [illegible] Dicit autem [illegible]
[illegible] methaphore [illegible]
[illegible] in methaphore
[illegible] habeamus proposita [illegible]
[illegible] diffinitiones et divisiones
[illegible] quod [illegible]

disputare [illegible]
aut [illegible] methaphoras

[illegible]

~~quae insunt soli omni ut propter quid homini aut equo~~
~~insunt sit autem animal in quo A, B autem inherentia~~
~~omni animali~~ ut si animalia sunt quae considerantur
qualia omni animali insunt accipere aut
hec reliquorum omni. qualia inherent
ut si hoc est avis qualia ~~inherent~~ omni
inherent avi. Et sic semper proximo.
Manifestum enim est quod habebimus iam dicere
propter quid insunt inherentia quae sunt sub communi
ut propter quid homini aut equo insunt. Sit autem
animal in quo A, B autem inherentia omni animali
in quibus autem sint C D E sunt quaedam animalia.
Manifestum igitur est propter quid est B in D: propter
A enim. Similiter autem et in aliis. Et semper in aliis
deorsum eadem ratio est. Nunc quidem igitur
secundum ea quae assignantur communia nomina dicimus.
Oportet autem non solum in his considerare,
sed et si aliquid aliud acceptum fuerit esse commune,
accipientes deinde aliquibus hoc inheret
et qualia sequuntur, ut cornua habentibus
habere duos ventres, non utrobique dentes
esse. Iterum habere cornua quibus sequuntur?
Manifestum est hoc propter quid in illis erit dictum;
propter id enim quod cornua habent. Amplius

[illegible]

aliquis modus est per analogiam dicendi
unum cum accipitur non est proprie oppositum
vocis [illegible] et forma et [illegible] dicunt aut [illegible]
sequuntur ad hec [illegible] natura huius [illegible]
[illegible] eius aut opposita sunt quecumque
id medium habent amplius ut [illegible]
genus status hic dicatur [illegible]
sunt eadem quecumque sunt diversa [illegible]
[illegible] sunt aut alia sunt ut [illegible] quod [illegible]
aut [illegible] quod [illegible] et [illegible] quod
[illegible] quod opposita sunt [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] altera alia aut eo eo quod medium [illegible]
subalternum medium est dicitur oppositorum
ut [illegible] quod [illegible]
fluit [illegible] id quod verior est [illegible]
[illegible] quod aut verior est [illegible]
[illegible] id quod luna defecit [illegible] quod cum [illegible]
[illegible] admonitum [illegible]

Et causa aut [illegible] causa est [illegible]
sunt aliquo [illegible] ad causatum
est causa est ut si folia fluant aut desistant
causa deficiendi [illegible] folia cadendi [illegible] ut
[illegible] luna est lata habere folia deficiendi

[illegible]

aut etiam in medio esse. Si enim non convertuntur,
aliquid erit causa? Si vero causa sit,
sit et causatum, ut si in medio est terra,
deficit; aut si latum est folium, folia fluunt.
Si autem sic est, simul utique erunt et sic demonstrantur
per alterum. Sit enim folia fluere in quo A, latum
autem folium in quo B, vitis autem in quo C. Si
autem in B est A (omne enim latum folium folia
fluit), B autem in C (omnis enim vitis lati
folii), ergo in C est A, et omnis vitis folia
fluit. Causa autem est B medium. Sed quoniam latum
folium vitis sit, est per folia fluere
demonstrare. Sit enim D latum folium, E folia
fluere, vitis in quo Z. In Z itaque est E
(omnis enim vitis folia fluit), in E autem
D (omne enim folia fluens lati folii
est); omnis itaque vitis latum est folium. Causa autem
folia fluere. Si autem non contingit causas
esse adinvicem (causa enim prior est eo
cuius causa est; defectionis quidem causa est in
medio terram esse, in medio autem terram esse
non est causa deficere),
si igitur que per causam demonstratio propter quid
est, que vero non per causam quia...

quia in medio quod est cognoscit propter

quid aut non Aut notandum est quod

causa sit in medio esse scilicet hec de facie

quantum sic rem eius defaciendi inest p

in medio quod manifestum est propter

hoc illud cognoscitur sed ad hoc p

illud Aut contingit unum esse causam

plures et unanimiter eius de pluribus

primo predicari ut a in b primo esse

et in c alio primo et hec sit in d. illud

aut sit in e. [illegible]

et b in c aut est c. erit itaque a in d

et in e causa aut in d quod est b in e

aut est quod cum causa sit inesse est

[illegible] scilicet et cum sit non inesse est

[illegible] sit causa scilicet quia ca no

est omnem Aut scilicet semper [illegible] est [illegible]

[illegible] causa toti quod est et causa

est vel ut folio fluere prterito quod

est determinatum et sit species [illegible] sit

et vel [illegible] aut planta [illegible]

quare medium equale oportet esse [illegible]

et causa est et [illegible] ut [illegible]

arbores fluere folio [illegible]

statem vero fluit arbor oportet esse
densitatem. Si vero densitas est non in
quantitatibus sed in arbore, folia fluere est
cum in humore coagulari plantae. Utrum autem contingat
non eandem esse causam eiusdem in omnibus
sed alteram aut non? Aut si quidem per se
demonstratum et non secundum signum aut accidens
non possibile est. Ratio enim extremi medium.
Si vero non sic est, contingit. Est autem causae
et cui causa considerare secundum accidens;
non tamen videntur problemata esse. Si autem non,
similiter se habebit medium: si quidem
aequivocum, aequivocum medium est; si
vero sicut in genere, similiter se habebit, ut
propter quid commutabile est analogum.
Alia enim causa est in numeris et lineis, et
eadem: secundum quidem linea est, non eadem
est; secundum autem habens augmentum talem,
eadem. Sic in omnibus. Idem autem esse colorem
colori et figuram figurae aliam esse.
Aequivocum enim simile est in omnibus:
illic quidem fortasse est analoga
habere latera et aequales angulos,
in coloribus autem sensum unum esse

aut aliquid aliud huiusmodi. Et in quo ana
logiam eadem sit et medium secundum habet
ad analogiam. Habent autem sic
consequi causam ad invicem et cuius causa
et in quo causa est unumquodque quidem in
accipienti et cuius causa est in pluribus
ut quatuor equales quibus sunt extra plus
extra sunt quam in triangulis vel qua
drangulis, in omnibus autem et in equa
libus quecumque quatuor rectis equales
que sunt extra et medium similiter. Est
autem medium ratio primi extremi propter
quod omnes scientie per diffinitionem fiunt, ut
folia fluere simul sequitur viti et
excellit, ficui, sed non omnia sed equa
lia est. Si vero accipiat aliquis me
dium primum, ratio fluendi folia est. Erit
enim quod primum in altero medium quia
huiusmodi sunt omnia, deinde huiusmodi medium
quia succus densatur aut aliquid aliud
huiusmodi. Quid autem est folia fluere? Den
sari in contactu seminis succum. In
figuris sic assignabit querentibus
consecutionem cause et cuius causa est. Sit

A quidem in B omni, B autem in unoquoque eorum
que sunt D, in pluribus autem B sit unoquoque
D et B quidem igitur utique itaque erit in
ipsis D. hoc autem dico ut quod non
convertitur, D autem convertitur et excedit
in ipsis. Igitur est causa ipsius A B
est. Oportet itaque A in plus quam B ex-
tendi. Si vero non extenditur, quid magis
causa erit hoc illius? Si igitur in omni
E est A, erunt omnia illa aliquid unum
a B. Si enim non, quomodo erit dicere quod
in quo est E sit A in omni, in quo autem
A non omni sit E? Propter quid igitur erit
aliqua causa ut A sit in omnibus D? Si
itaque que sunt E erunt aliquid unum,
considerare oportet et sit C. Contingit
ergo eiusdem plures esse causas, sed non
eisdem specie, ut longe vite esse quadru-
pedia quidem quia non habent colera, volatilia
autem sicca esse aut altera. Si autem in
atomum non statim veniunt et non
solum unum medium sed plura, et cause
plures sunt. Et qualis autem est causa
mediorum, Aut que ad universale prima est

aut que ad singulares singularum (
Manifestum igitur est quod magis prime
universaliter prima est causa. Primum igitur
igitur sub ut hoc est causa ut in D
quod est C ipsum B causa est in D
Quoniam igitur esse C causa est ipsi A
in C aut B in B aut eadem est. De
scientia quidem igitur et demonstratione quod
unumquodque sit et quomodo sit manifestum
est simul autem et de scientia demonstrativa
hec est.

De principiis autem qualiter fiant
cognita et quis cognoscens
habitus et hinc est manifestum du-
bitantibus primum. Quod quidem igitur non
contingit scire per demonstrationem non cognoscenti
prima principia immediata dictum est prius.
Immediatorum autem cognitionem utrum
eadem sit an non eadem dubitabit aliquis
itaque et utrum scientia in utroque est aut
non aut huius quidem scientia illius autem
alterum aliquod genus sit et utrum cum
non insint habitus fiant aut cum
insint lateant. Si quidem igitur habemus

ipsos magis est. Contingit enim certi-
ssimas habentes cognitiones demonstrationis
latere. Si vero iam accipimus non habentes
prius, utique quomodo cognoscimus et ad-
discimus ex non praeexistenti cognitione?
impossibile est enim sicut in demonstratione
diximus. Manifestum igitur est quod neque
habere possibile est neque ignorantibus et
neque habentibus habitum fieri. Necesse
itaque est habere quandam potentiam
non huiusmodi autem habere quae erit his
honorabilior secundum certitudinem. Videtur
autem omnibus inesse animalibus; habent
enim potentiam connaturalem iudicativam quam
vocamus sensum. Cum autem insit sensus,
in his quidem animalium fit mansio sensus,
in aliis autem non fit. In quibuscumque
igitur non fit aut omnino aut circa quae non
fit, non est in his cognitio extra quam
non sentiunt; in quibus autem inest sen-
tientibus habere unum quoddam in anima.
Multis igitur factis huiusmodi iam quae-
dam differentia fit, quare in his quidem oportet
fieri rationem ex talium memoria

In alijs vero non. Ex sensu quidem fit
memoria sed dicimus. Ex memoria vero
multociens facta experimentum. Multe
enim memorie experimentum est unum. Ex
experimento autem omni quiescente vniuersali in
anima vno preter multa quod cum in omnibus
vnum sit illud idem est artis principium et
sciencie. Si quidem circa generacionem artis est. Si
vero circa esse sciencie est. Neque igitur determinati
habitus insunt neque ab alijs habitibus
fiunt noticioribus sed a sensu ut in mach
ie euersione facta uno stante alter
statit postea alter quousque in principium veni
at. Anima autem huiusmodi est ut sit qualis
possit pati hoc. Quod autem dictum est olim
non certe dictum est iterum dicamus.
Stante enim indifferentium vno primum quidem
in anima idem est et namque sentitur singulare
sensus autem vniuersalis est ut hominis sed non Cal
lie hominis et iterum in hiis statur quousque
vtique impartibilia stant et vniuersalia ut huiusmodi
animalis quousque et in hoc similiter
manifestum est quod nobis prima inductione
necesse est cognoscere Et namque sensus sic

ut facit. Non autem ita intelligentia
habitum quod unus dicamus alius quod
semper verus sit. Alius autem recipiunt falsa
ut opinio et ratio. Vera autem sunt semper
scientia et intellectus. Nil est aliud certius
aliud genus cognoscendi quam intellectus
intellectus utique erit principiorum principia
demonstrationum notiora sunt. Scientia autem
omnis cum ratione est principiorum
utique scientia non erit. Quoniam autem
nil verius contingit esse scientia quam intellectus
intellectus utique erit principiorum demonstrationis
principium non demonstratio quare neque scientia
scientia est. Si igitur nil aliud praeter scientiam
genus habemus verum intellectus
utique erit scientiae principium. Et erit principium
principii. Hoc autem omne similiter se
habet ad omnem rem naturae etc.
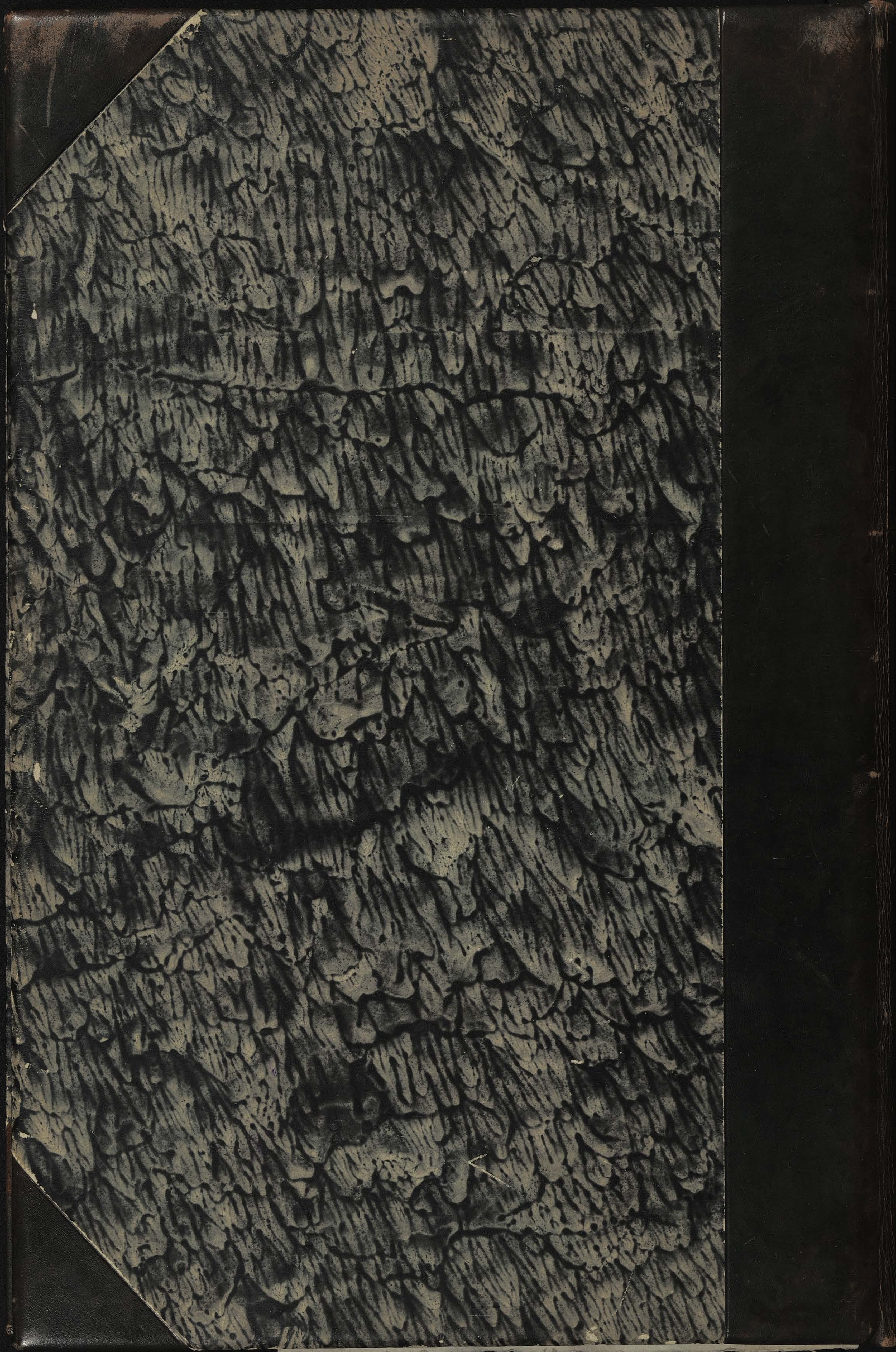
Finitum Anno 1497 per
magistrum Michaelem de Wratislavia
Commutacionem estimadi